

VILNIAUS UNIVERSITETAS

FILOSOFIJOS FAKULTETAS

SOCIOLOGIJOS IR SOCIALINIO DARBO INSTITUTAS

SOCIALINIO DARBO IR SOCIALINĖS GEROVĖS KATEDRA

Ona Charževskytė

**Socialinio darbo mokslinių tyrimų tendencijos 13-osios ESWRA
konferencijos pranešimuose**

Magistro darbas

Socialinio darbo magistro studijų programa

Darbo vadovė: doc. B. Švedaitė-Sakalauskė

Vilnius 2025

TURINYS

SANTRAUKA	3
SUMMARY	4
ĮVADAS	5
1. SOCIALINIO DARBO MOKSLAS IR TYRIMAI	8
1.1 Socialinio darbo tyrimų istorija	8
1.2 Socialinio darbo tyrimų metodologijos	9
1.3 Socialinio darbo tyrimų raida.....	10
1.4 Socialinio darbo mokslininkų asociacijos ir jų metinės konferencijos	11
1.5 Socialinio darbo tyrimų iššūkiai ir ateities kryptys	15
2. TYRIMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, METODAI	16
3. TYRIMO REZULTATAI	20
3.1 Santraukų pasiskirstymas bei atrankos dinamika pagal šalis	20
3.1.1 Pranešimo atrankos sėkmė pagal regioną.....	23
3.1.2 Pranešimo atrankos sėkmė pagal šalį	25
3.2 Lyčių proporcijos ir pranešimo atrankos sėkmė, priklausomai nuo lyties	28
3.3 Pranešimų pobūdis: empirinis ar teorinio pagrindo	31
3.4 Tyrimų metodologija: kokybinė, kiekybinė ar mišri	33
3.5 Tyrimų tarptautiškumas/lokalumas	35
3.6 Empirinių pranešimų pasiskirstymas pagal tematiką	38
3.7 Empirinių tyrimų apie SD klientus pasiskirstymas pagal grupes.....	39
3.8 Pranešimų sąsaja su konferencijos tema	42
TYRIMO REZULTATŲ APTARIMAS.....	44
TYRIMO RIBOTUMAI	48
IŠVADOS	49
PASIŪLYMAI.....	50
LITERATŪRA.....	52
PRIEDAI.....	55

SANTRAUKA

Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (angl. *European Social Work Research Association*, ESWRA) konferencijai pateiktų pranešimų santraukų analize. Tyrimo objektas - ESWRA konferencijos pranešimai; problema - socialinio darbo aktualių tyrimų raiška akademinėje erdvėje. Tyrimo tikslas - atskleisti šiuolaikines socialinio darbo tyrimų kryptis 13-osios ESWRA konferencijos kontekste. Tyrimas paremtas kiekybine strategija: ištirtos 614 santraukų iš *Oxford Abstracts* duomenų bazės, duomenys buvo koduoti ir analizuoti JASP statistinės analizės programa.

Rezultatai atskleidė ryškią regioninę disproporciją - daugiausia pranešimų teikta iš Šiaurės ir Vakarų Europos, o Azijos, Afrikos ir Rytų Europos atstovavimas – minimalus. Vis dėlto, tai iš dalies natūralu, kadangi ESWRA - tai Europos tyrėjų asociacija, kurios veikla orientuota į Europos kontekstą, todėl kitų regionų įsitraukimas ribotas. Tuo pat metu nustatytas statistiškai reikšmingas ryšys tarp pateikėjo šalies ir pranešimo atrankos sėkmės. Lyčių analizė parodė, kad nors moterų mokslininkių buvo trigubai daugiau nei vyrų, lytis neturėjo įtakos atrankos rezultatams. Net 92,3 % pranešimų buvo empiriniai, iš jų dauguma - kokybiniai (64,1 %). Tik 8,9 % tyrimų buvo tarptautiniai, nepaisant ESWRA deklaruojamo tinklaveikos tikslo. Teminiu požiūriu dominavo tyrimai apie paslaugų gavėjus (44,2 %), ypač vaikus, jaunimą, priklausomus asmenis, o tokios sritys kaip socialinių darbuotojų rengimas (8,3 %) išlieka mažai atstovaujamos. 35,9 % pranešimų atliepė konferencijos temą, susijusią su skaitmenizacija ir 4-ąją pramonės revoliuciją. Tyrimo išvados rodo būtinybę skatinti tyrimus apie nepakankamai atstovaujamas paslaugų gavėjų grupes (pvz., pagyvenusius asmenis, pabėgėlius, etnines mažumas) bei plėtoti socialinių darbuotojų rengimo tyrimus, ypač technologinių pokyčių kontekste.

SUMMARY

This master's thesis analyzes trends in social work research based on the abstracts submitted to the 13th European Social Work Research Association (ESWRA) Conference. The object of the research is the submitted presentations; the central research problem lies in how contemporary research directions are reflected within the academic context of this conference. The aim of the study is to identify current trends in social work research based on the 13th ESWRA Conference. A quantitative research strategy was applied: 614 abstracts from the *Oxford Abstracts* database were coded and analyzed using the JASP statistical analysis software.

The results revealed a distinct regional imbalance: most submissions originated from Northern and Western Europe, while contributions from Asia, Africa, and Eastern Europe were minimal. However, this is partly expected, as ESWRA is a European association whose activities are focused primarily on the European context, making the involvement of other regions naturally limited. A statistically significant relationship was found between the presenter's country and the success of abstract acceptance. Gender analysis showed that although female researchers significantly outnumbered male researchers (3:1), gender had no influence on acceptance outcomes, indicating neutrality in the selection process. The majority of submissions were empirical (92.3%), with qualitative studies dominating (64.1%). Only 8.9% of studies were international in scope, despite ESWRA's emphasis on networking and collaboration. Thematically, most studies focused on service users (44.2%), especially children, youth, and individuals with dependencies. Meanwhile, less attention was paid to areas such as social work education and training (8.3%). A total of 35.9% of submissions directly addressed the conference theme related to digitalization and the Fourth Industrial Revolution. The findings suggest a need to encourage research on underrepresented service user groups (e.g., older adults, refugees, ethnic minorities) and to expand research on social work education - particularly in the context of technological change and its impact on professional practice.

ĮVADAS

Socialinis darbas, kaip dinamiška ir nuolat besikeičianti disciplina, reikalauja nuolatinių tyrimų ir inovacijų, siekiant efektyviai reaguoti į besikeičiančius socialinius iššūkius. Pastaraisiais dešimtmečiais daugelyje Europos šalių stebimas visuomenės senėjimas. Tai turės rimtų pasekmių pensijų fondams, valdžios sektoriaus pajamoms ir tokių paslaugų, kaip sveikatos priežiūra ir socialinė rūpyba, teikimui. Darbingo amžiaus žmonių skaičius ES, palyginti su vyresnio amžiaus asmenų skaičiumi, sumažėjo nuo 3,8 2002 m. iki 2,8 2022 m. Šis santykis toliau mažės ([Faktai ir skaičiai apie Europos Sąjungą](#)) ir atitinkamai didės socialinio darbo bei tyrimų poreikis.

2022 m. prasidėjęs rusijos karas prieš Ukrainą, globalinio atšilimo sukeltos ekologinės krizės, Europos demografinė krizė (mažėjantis gimstatumas bei amžėjanti visuomenė), COVID-19 pandemijos pasekmės, Europos ekonomikos sulėtėjimas, augantis nedarbas, infliacija bei didėjanti pajamų nelygybė, Vidurio Rytuose ir Afrikoje vykstantys konfliktai sukelia humanitarines krizes, skatina pabėgėlių srautų augimą į Europą, didina visuomenės nerimą ir stresą bei kuria būtinybę plėsti socialines paslaugas. Šie veiksniai lemia didėjančią socialinio darbo poreikį įvairiose srityse: integruojant migrantus, teikiant pagalbą pažeidžiamoms žmonių grupėms ir kt. (Europos Parlamentas, 2022).

Tyrimai socialinio darbo srityje yra itin svarbūs, nes suteikia įrodymų, padedančių suprasti socialines problemas ir priimti informuotus sprendimus bei prisideda prie praktinių metodų vystymo. Dar viena itin svarbi socialinio darbo tyrimų taikymo sritis yra politikos formavimas. Įvairios organizacijos ir valdžios institucijos užsako tyrimus, kuriuos atlikus yra pateikiamos rekomendacijos, galinčios paveikti socialinių paslaugų teikimą bei finansavimą. Šia prasme tyrimai padeda užtikrinti, kad socialinės paslaugos atitiktų visuomenės aktualius poreikius bei efektyviai spręstų problemas bei būtų pagrįstos etika bei užtikrintų žmonių teises (Rubin ir Parrish, 2010).

Galiausiai tyrimai skatina kritinį mąstymą bei refleksiją socialinio darbo praktikos srityje, įgalina socialinius darbuotojus nuolat vertinti bei tobulinti savo veiklą, kas padeda užtikrinti, jog socialinis darbas būtų ne reaguojantis ar veikiantis *ad hoc* principu, bet proaktyvus bei nuoseklus, prisidedantis prie žmonių gyvenimo kokybės gerinimo.

Socialinio darbo tyrimai atsiremiant į dirbtinio intelekto DeepAI sugeneruotą atsakymą yra svarbūs dėl šių priežasčių:

1. **Jie leidžia vystyti įrodymais grįstą praktiką:** tyrimai suteikia socialiniams darbuotojams pagrindą priimti sprendimus, remiantis empiriniais duomenimis ir efektyvumą įrodžiusiais metodais.
2. **Leidžia formuoti tyrimais grįstą politiką:** tyrimai suteikia informaciją politikos formuotojams ir padeda kurti geresnes socialinės politikos strategijas, kurios gali pagerinti paslaugas ir socialinę gerovę.

3. **Didina populiacijų ir bendruomenių poreikių supratimą:** tyrimai leidžia geriau suprasti specifinius socialinių grupių poreikius ir iššūkius, todėl socialiniai darbuotojai gali teikti tikslingesnes paslaugas.
4. **Svarbūs programų vertinimui:** tyrimai padeda įvertinti esamų programų ir intervencijų efektyvumą, užtikrinant, kad investicijos būtų naudingos ir efektyvios.
5. **Skatina kryptingą profesinį tobulėjimą:** tyrimų rezultatai informuoja apie naujas praktikas ir metodikas, padedančias socialiniams darbuotojams nuolat tobulinti savo įgūdžius ir žinias.
6. **Prisideda prie socialinio teisingumo:** tyrimai dažnai orientuojasi į socialinių nelygybių, teisių pažeidimų ir diskriminacijos problemas, padėdami skatinti socialinį teisingumą ir pokyčius.
7. **Prisideda prie bendruomenių įgalinimo procesų:** tyrimai padeda identifikuoti bendruomenių stiprybes ir išteklius, skatinant bendruomenių savarankiškumą ir įsitraukimą.
8. **Didina visuomenės informuotumą:** tyrimai padeda plėsti visuomenės supratimą apie socialines problemas, iššūkius ir tinkamas praktikas, pritraukiant visuomenės dėmesį ir paramą.

Apskritai, socialinio darbo tyrimai prisideda prie žinių apie socialinius klausimus plėtros ir padeda gerinti paslaugų teikimą, skatinti teigiamus pokyčius ir didinti socialinę gerovę (DeepAI, 2025).

Socialinio darbo mokslo raida gan aktyviai nagrinėta nuo 2000 m. Vienas iš pagrindinių mokslininkų, daug dėmesio skyręs socialiniam darbui kaip savarankiškai akademinėi disciplinai buvo Ian Shaw (2003, 2012). Jis nemažai dėmesio skyrė socialinio darbo tyrimams, jų kokybės klausimams ir ryšiui su praktika. Karen Lyons (2003, 2012) nagrinėjo doktorantūros studijas ir tyrimų kryptis įvairiose Europos šalyse. Ji pažymi, kad socialinio darbo doktorantūra Europoje yra ganėtinai jaunas (apie 15-20 metų) ir ne itin nuosekliai įgyvendinamas reiškiny. Socialinio darbo kaip akademinės disciplinos raidą Lyons sieja su doktorantūros studijomis. Kai kuriose šalyse socialinis darbas dar vis nėra pripažįstamas kaip savarankiška studijų kryptis, o doktorantai mokslinius darbus rašo sociologijos, edukologijos ar socialinių mokslų programose. Nemažai dėmesio socialinio darbo tyrimų teorinėms kryptims ir metodologinei įvairovei skyrė Mel Gray bei Stephen Webb (2013), pabrėždami kritinio ir konstruktyvistinio požiūrio stiprėjimą. Taylor ir Sharland (2015) analizavo Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (toliau – ESWRA, angl. *European Social Work Research Association*) atsiradimą kaip sisteminių atsaką į socialinio darbo tyrimų bendruomenės poreikį Europoje.

Lietuvos kontekste socialinio darbo tyrimai yra itin aktualūs, nes, kaip ir kitose Vidurio bei Rytų Europos šalyse, pastaraisiais dešimtmečiais vyko ir tebevyksta sudėtingi bei dažnai prieštaringi transformacijos procesai, apimantys ekonominę, politinę ir socialinę sritis. Pokomunistinėms šalims būdinga strateginių pokyčių gausa ne tik nesumažino, bet dažnai ir pagilino tokias socialines problemas kaip socialinė atskirtis, skurdas, poliarizacija, prekyba žmonėmis, emigracija, vaikų nepriežiūra ir kt. Atsakas į šiuos

iššūkius Lietuvoje – socialinio darbo kaip profesijos ir akademinės srities kūrimas bei vystymas (Mačiulskytė, 2011).

Pasibaigus XXI amžiaus pirmajam ketvirčiui, Lietuvoje vis dar nėra savarankiškos socialinio darbo doktorantūros studijų programos. Pavyzdžiui, Vilniaus universitete siūloma sociologijos doktorantūra, kurioje galima rinktis socialinio darbo tematiką, tačiau pačios disciplinos doktorantūros iki šiol nėra. Lietuvoje socialinio darbo tyrimų metodologiniai klausimai nagrinėjami tik išskirtiniais atvejais, dažniausiai analizuojant socialinio darbo integraciją su kitomis socialinių mokslų sritimis (Šumskienė, Daunienė ir Žalimienė, 2021). Todėl galima teigti, kad sisteminė, kiekybinė socialinio darbo tyrimų tendencijų analizė – ypač pagrįsta mokslinių konferencijų duomenimis – iki šiol Lietuvoje nebuvo atlikta.

Šiame darbe nagrinėjamos pagrindinės temos ir aktualijos, išryškėjančios Europos socialinio darbo tyrimų kontekste, remiantis 13-osios Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (ESWRA) konferencijai pateiktų pranešimų santraukų analize. Siekiama įvertinti šių tyrimų sąsajas ir poveikį socialinio darbo praktikai bei politikai. Tikimasi, kad šis darbas prisidės prie gilesnio socialinio darbo mokslinių tyrimų aktualumo ir naujumo supratimo, skatindamas tolesnį dialogą ir bendradarbiavimą tarp akademinės bendruomenės, praktikų ir politikos formuotojų. Taip pat tyrimo rezultatai gali būti naudingi ESWRA valdybai ir kitoms socialinio darbo mokslo organizacijoms, planuojant būsimas metines konferencijas.

Darbo objektas - socialinio darbo moksliniai tyrimai ir jų tendencijos Europos akademinėje erdvėje (remiantis 13-osios ESWRA konferencijos pranešimų analize)

Darbo tikslas – išanalizuoti šiuolaikines socialinio darbo mokslinių tendencijas, remiantis 13-osios Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (ESWRA) konferencijos pranešimų analize.

Darbo uždaviniai:

- Aptarti socialinio darbo mokslo tyrimų raidą Europoje ir Lietuvoje bei išskirti pagrindinius jo vystymosi etapus ir iššūkius.
- Įvertinti ESWRA bei kitų mokslinių asociacijų ir tartautinių konferencijų vaidmenį skatinant socialinio darbo mokslinių tyrimų plėtrą.
- Remiantis 13-osios ESWRA konferencijos pranešimų analize, nustatyti dominuojančias tyrimų temas, metodologijas, geografinius bei lyties pasiskirstymo ypatumus.
- Identifikuoti, kokios tyrimų kryptys yra nepakankamai atstovaujamos, ir pateikti siūlymus dėl galimų ateities tyrimų krypčių.
- Įvertinti, kokią naudą darbo rezultatai gali turėti akademinėi bendruomenei, ESWRA konferencijų organizatoriams, praktikams bei politikos formuotojams.

1. SOCIALINIO DARBO MOKSLAS IR TYRIMAI

1.1 Socialinio darbo tyrimų istorija

Socialinio darbo kaip profesijos užuomazgos siekia XIX amžių, kai pramonės revoliucijos sukelti socialiniai pokyčiai paskatino kurti organizuotas pagalbos iniciatyvas. Tokios iniciatyvos kaip labdaros organizacijų draugijos (angl. Charity Organization Societies) ir gyventojų įgalinimu grįsti judėjimai (angl. Settlement Houses) laikomos struktūrinės socialinės pagalbos ir socialinio darbo veiklos ištakomis (Kavaliauskienė, 2016; Rubin ir Parrish, 2010). Šios veiklos skatino sistemingą požiūrį į pagalbą socialiai pažeidžiamoms grupėms, o laikui bėgant pradėjo formuotis atskirą profesinę sritį.

Palaipsniui socialinis darbas ėmė plėtotis ir akademiniame erdvėje – iš pradžių kaip tarpdisciplininė studijų kryptis, remdamasi žiniomis iš sociologijos, psichologijos, edukologijos. Vėliau, atsiradus poreikiui pagrįsti praktiką įrodymais, ėmė stiprėti tyrimų poreikis. Pasak Brekke (2014), socialinis darbas kaip mokslinė disciplina apjungia įvairius žinojimo laukus, tačiau kartu formuoja ir savitą, empiriniais tyrimais grįstą teorinę bazę. Rubin ir Parrish (2010) taip pat pabrėžia, kad tyrimai tapo reikšminga sąlyga priimančiam sprendimui socialinėje politikoje ir vertinant paslaugų efektyvumą.

Vienas iš pagrindinių šiuolaikinio socialinio darbo mokslo formuotojų laikomas Ian Shaw. Jis ne tik tyrinėjo socialinio darbo tyrimų specifiką ir jų kokybinius aspektus, bet ir kėlė klausimą dėl šios srities tyrimų savarankiškumo (Shaw, 2003; 2007). Taip pat svarus jo indėlis formuojant tyrėjų bendruomenes ir tarptautines iniciatyvas, tokias kaip ESWRA, siekiančias skatinti socialinio darbo mokslo raidą (Taylor ir Sharland, 2015).

Tyrimų plėtros Europoje aspektus analizavo Karen Lyons, kuri išryškino netolygų doktorantūros studijų vystymąsi socialinio darbo srityje. Daugelyje šalių socialinio darbo tyrimai vis dar vykdomi per kitas disciplinas – edukologiją, sociologiją ar socialinius mokslus plačiąja prasme, o ne kaip atskira doktorantūros kryptis (Lyons, 2003). Tyrėja pabrėžia, kad sistemingai vystomos doktorantūros programos yra esminė sąlyga stiprinant socialinio darbo mokslo statusą akademiniame bendruomenėje.

Socialinio darbo tyrimų teorinės kryptys taip pat yra labai įvairios. Anot Gray ir Webb (Šumskienė, Daunienė ir Žalimienė, 2021), vis daugiau dėmesio skiriama kritiniams bei konstruktyvistiniams požiūriams. Jie įgalina tyrėją aktyviau dalyvauti socialinių reiškinių analizėje, neapsiribojant vien objektyviu stebėjimu, bet siekiant keisti socialinę tikrovę per refleksiją ir dalyvavimą.

Lietuvoje socialinio darbo tyrimų raida glaudžiai siejasi su šalies transformacijomis po nepriklausomybės atkūrimo. Kaip pažymi Mačiulskytė (2011), socialinės problemos, tokios kaip skurdas, nelygybė, prekyba žmonėmis, migracija, išryškino būtinybę stiprinti tiek socialinių paslaugų sistemą, tiek mokslinius tyrimus. Tačiau iki šiol nėra įsteigta

socialinio darbo doktorantūros programa, o dauguma tyrimų atliekami kitų sričių rėmuose (Šumskienė, Daunienė ir Žalimienė, 2021).

Taigi socialinio darbo mokslo raida liudija perėjimą nuo praktikos poreikiais grįstos veiklos prie vis labiau struktūrizuoto ir akademiškai pagrįsto tyrimų lauko. Tokie tarptautiniai tinklai kaip ESWRA tampa esminiais mokslo sklaidos, bendradarbiavimo ir žinių kūrimo centrais Europoje (Taylor ir Sharland, 2015).

1.2 Socialinio darbo tyrimų metodologijos

Kadangi socialinė realybė yra itin sudėtinga bei įvairialypė, todėl socialinio darbo tyrimai pasižymi metodologiniu kompleksiskumu. Socialinės problemos dažnai yra daugiaplanio pobūdžio – jos persidengia su ekonominiais, psichologiniais, kultūriniais ir politiniais aspektais. Todėl socialinio darbo tyrėjai nuolat ieško tinkamų būdų tirti sudėtingas, dinamiškas ir jautrias temas. Brekke (2014) pabrėžia, kad socialinis darbas kaip disciplina semiasi žinių iš kitų mokslų – ypač psichologijos, sociologijos, pedagogikos – ir siekia integruoti šias žinias kuriant savitą tyrimų lauką.

Socialinio darbo tyrimų metodologijos dažnai nėra visiškai autonomiškos – jos remiasi plačiai taikomomis socialinių mokslų tyrimų paradigminėmis kryptimis. Pasak A. Bagdono (2001), socialinio darbo tyrimuose dažniausiai naudojama bendra socialinių mokslų metodologija, o ne išskirtinai šiai disciplinai būdingi metodai. Tai lemia poreikis tyrimuose taikyti tiek kiekybinius, tiek kokybinius, tiek mišrius metodus, priklausomai nuo tyrimo tikslo ir analizuojamo reiškinių.

Šumskienė, Daunienė ir Žalimienė (2021) teigia, kad socialinio darbo tyrimai pasižymi tarpdiscipliniškumu – praktikoje susiklostęs žinojimas derinamas su empiriniais atradimais, perimtais iš psichologijos ar psichiatrijos, o tyrimo metodai dažnai perkeliama iš kitų sričių. Tai patvirtina, kad metodologinis lankstumas yra esminis socialinio darbo mokslo bruožas, leidžiantis tyrėjams prisitaikyti prie įvairių tyrimo situacijų ir kontekstų.

Praktikoje socialinio darbo tyrimuose ypač dažnai taikomi kokybiniai metodai – interviu, atvejo analizė, fokus grupės – kurie padeda geriau suprasti tyrimo dalyvių patirtis, išgyvenimus ir požiūrius. Tuo pačiu, kiekybiniai metodai (apklausos, statistinė analizė) leidžia įvertinti socialinių reiškinių paplitimą, koreliacijas ar dėsningumus. Pastaraisiais metais vis labiau plinta mišrūs tyrimo modeliai (angl. mixed methods), kurie jungia abiejų požiūrių stipriąsias puses.

Taip pat vis didesnis dėmesys skiriamas tyrimo etikai ir metodams, kai tyrėjas ne tik stebi ir fiksuoja dominančius dalykus, bet dalyvauja procesuose tiriamojoje grupėje ar bendruomenėje. Socialinio darbo tyrimai dažnai orientuoti į pažeidžiamas grupes, todėl labai svarbu užtikrinti informuoto sutikimo, konfidencialumo, įgalinimo ir refleksijos principus. Be to, tyrėjų bendradarbiavimas su praktikos lauku skatina taikyti

dalyvaujamojo tyrimo metodus (angl. participatory action research), kur tyrimo dalyviai veikia ne kaip objektai, bet kaip aktyvūs partneriai.

Apibendrinant galima teigti, kad socialinio darbo tyrimų metodologinė įvairovė atspindi šios srities tarpdiscipliniškumą, kontekstualumą ir jautrumą realioms socialinėms situacijoms. Nors metodai dažnai pasiskolinami iš kitų mokslų, jų taikymas socialinio darbo tyrimuose reikalauja specifinio jautrumo ir vertybinio pagrindo, kuris būdingas šiai profesijai.

1.3 Socialinio darbo tyrimų raida

Socialinio darbo tyrimų raida atspindi perėjimą nuo praktika grįstos veiklos prie vis labiau sisteminio ir refleksyvaus mokslo. Nors istoriškai tyrimai atsirado kaip praktinės pagalbos priemonė, šiandien jie atlieka savarankišką vaidmenį, kuriant žinojimą apie sudėtingas socialines problemas, jų priežastis ir sprendimo būdus.

Ian Shaw (2003, 2007) iškėlė klausimą, ar socialinio darbo tyrimai turėtų būti vertinami kaip pagalbinė disciplina, ar kaip savarankiškas mokslinis laukas. Jis pabrėžia, kad socialinio darbo tyrimai turi būti ne tik empiriškai pagrįsti, bet ir vertybiškai jautrūs, kontekstualūs bei orientuoti į pokytį. Tuo pat metu Shaw akcentuoja, kad būtina užtikrinti tyrimų teorinį gilumą ir praktinį aktualumą.

Lyons (2003) ir Taylor bei Sharland (2015) analizuoja socialinio darbo tyrimų plėtrą Europos kontekste. Jie nurodo, kad institucionalizuotos tyrimų struktūros, tokios kaip ESWRA, buvo reikalingos atsakas į ilgalaikį tyrimų lauko fragmentiškumą. Šios asociacijos įkūrimas ženklino svarbų posūkį link tyrėjų tinklaveikos, žinių sklaidos ir tarptautinių projektų stiprinimo.

Šumskienė, Daunienė ir Žalimienė (2021) pažymi, kad Lietuvoje socialinio darbo tyrimų laukas dar formuojasi, tačiau vis dažniau pasitelkiami kompleksiniai, empiriniu ir vertybiniu mąstymu grįsti tyrimai. Tyrimai apima skurdo, socialinės atskirties, smurto šeimoje ir migracijos tematiką, o jų rezultatai dažnai įtraukiami į viešosios politikos formavimą.

Be to, svarbu atkreipti dėmesį, kad pasaulyje vykstantys procesai daro įtaką socialinio darbo tyrimų kryptims. Pavyzdžiui, Gray, Coates ir Yellow Bird (2008) siūlo į tyrimus labiau įtraukti vietos bendruomenes, taip pat žmones, kurių balsas dažnai lieka neišgirstas, ir skatinti kritinį požiūrį į nusistovėjusias žinias. Tuo tarpu Ferguson, Leigh ir Goldingay (2022) pabrėžia, kad socialinio darbo tyrimai turi atliepti šiuolaikinius iššūkius, tokius kaip klimato krizė, pandemijos ar karų pasekmės žmonių gerovei.

Šiuolaikiniuose socialinio darbo tyrimuose vis dažniau taikomi dalyvaujamieji, įgalinantys, kritiniai bei pokyčius skatinantys metodologiniai požiūriai. Tai rodo, kad tyrėjai neapsiriboja tik stebėtojų vaidmeniu – jie tampa aktyviais dalyviais, siekiančiais

skatinti teigiamus socialinius pokyčius. Tokiu būdu socialinis darbas ne tik analizuoja esamą situaciją, bet ir prisideda prie jos transformavimo.

Apibendrinant galima teigti, kad socialinio darbo tyrimų raida juda link teorinio brandumo, didesnio tarptautiškumo ir metodologinio sąmoningumo. Tyrimų rezultatai vis aktyviau skelbiami recenzuojamuose žurnaluose, įtraukiami į socialinių paslaugų planavimą ir politiką. Tuo pačiu išlieka esminė socialinio darbo mokslo vertybinė orientacija – siekis skatinti socialinį teisingumą, siekti pokyčių, kurie pagerintų žmonių gyvenimus, mažintų nelygybę, stiprintų žmogaus teises ar socialinį teisingumą.

1.4 Socialinio darbo mokslininkų asociacijos ir jų metinės konferencijos

Socialinio darbo tyrimų institucionalizacija yra esminis žingsnis mokslinės disciplinos brandos link. Vienas ryškiausių to pavyzdžių – įvairių šalių mokslininkų asociacijų kūrimasis, kurių tikslas – telkti tyrėjus, skatinti žinių mainus, metodologinę plėtrą bei stiprinti mokslinio bendradarbiavimo kultūrą. Tarp tokių iniciatyvų ypatingą vietą užima Europos socialinio darbo tyrimų asociacija (ESWRA), kurios veikla ženkliai prisideda prie tyrimų lauko augimo Europoje.

Sekant JAV pavyzdžiu, kur jau 1994 m. buvo įkurta Socialinio darbo ir tyrimų draugija (toliau – SSWR - Society for Social Work and Research), 2014 m. įkurta Europos socialinio darbo tyrimų asociacija (toliau – ESWRA - European Social Work research association) – organizacija, vienijanti socialinio darbo tyrėjus ir specialistus iš visos Europos (virš 600 narių iš daugiau nei 33 šalių). Jos pagrindinė veikla apima žinių mainus, bendradarbiavimą ir socialinio darbo mokslinių tyrimų skatinimą.

Iki 2014 m. Europoje nebuvo organizacijos, kuri fokusuotųsi vien į socialinio darbo tyrimus. Besivystant socialinio darbo profesijai, iškilo koordinuoto bendradarbiavimo bei socialinio darbo mokslininkų bendruomenės telkimo poreikis. Reikšmingą vaidmenį ESWRA kūrime suvaidino Jorko universiteto socialinio darbo profesorius Ianas Shaw. Jis teigė jautęs tokios organizacijos poreikį nuo 2005 metų, kai sudalyvavo plenarinėje konferencijoje, skirtoje pagerbti Williamo J. Reido, garsaus socialinės gerovės profesoriaus ir tarptautiniu mastu pripažinto socialinio darbo praktikos ir tyrimų mokslininko iš Olbanio universiteto, Niujorko valstijos universiteto darbą. Ianas nuolatos dalyvavo SSWR susirinkimuose JAV. Nors Europoje požiūriai į socialinio darbo tyrimų paradigmas ESWRA įsikūrimo laikotarpiu išsiskyrė, tai sudarė palankią dirvą bei sąlygas diskusijoms bei plėtrai (Taylor and Sharland, 2015).

Tuo metu gyvavo keletas giminingų socialinio darbo organizacijų: Tarptautinė socialinių darbuotojų federacija (toliau – IFSW; angl. *International Federation of Social Workers*), tarptautinė organizacija, vienijanti profesionalius socialinius darbuotojus su būstine Niujorke, kuri 2017 m. turėjo daugiau kaip 1 mln. narių iš 116 valstybių; Tarptautinė socialinio darbo mokyklų asociacija (toliau – IASSW, angl., *International Association of*

Schools of Social Work) tarptautinė organizacija, vienijanti socialinio darbo mokymo įstaigas, įkurta 1928 m. Paryžiuje (būstinė nuo 2008 m. Bombėjuje). 2013 m. IASSW vienijo 231 aukštąją mokyklą („Tarptautinė socialinio darbo mokyklų asociacija“, Visuotinė lietuvių enciklopedija, žiūrėta 2025-05-29). Išvardintos organizacijos daugiau fokusavosi ties socialinio darbo praktikos, organizaciniais bei švietimo klausimais, bet ne išskirtinai ties moksliniais tyrimais.

Papildomą erdvę mokslininkų sąveikai suteikė Tarptautinė Socialinio darbo ir visuomenės akademija (toliau - TISSA; angl., The International Social Work & Society Academy) – tai forumas naujoviškoms diskusijoms apie socialinio darbo teoriją ir praktiką. Taipogi yra įvairių konferencijų ir organizacijų, skirtų specifinei tematikai, pvz., Tarptautinė prievartos prieš vaikus ir nepriežiūros prevencijos draugija, Europos psichikos sveikatos konferencija ir pan., tačios šios organizacijos linkę sutelkti dėmesį į savo srities politikos ir praktikos problemas, kurios dažnai grindžiamos moksliniais tyrimais, bet nėra skirtos stiprinti socialinio darbo kaip profesijos tyrimų bazę (Taylor and Sharland, 2015).

Pastaruoju metu ESWRA yra pagrindinė Europos socialinio darbo mokslo asociacija, kuri jau 14-us metus organizuoja metines konferencijas, tarnaujančias platforma susitikimams, idėjų pasikeitimui ir naujų tyrimų rezultatų pristatymui, taip stiprinant socialinio darbo mokslininkų bendruomenę ir skatinant inovacijas šioje srityje.

ESWRA (2023) savo interneto tinklapyje deklaruoja tokius savo veiklos tikslus:

Pridėtinė vartė/nauda nariams - skatinti socialinio darbo tyrimus, kurie būtų naudingi praktikams, paslaugų vartotojams, pedagogams, mokslininkams, studentams ir tiems, kurie atsakingi už paslaugų kūrimą ir teikimą.

Aukšti tyrimų standartai - skatinti ir palaikyti aukšto lygio socialinio darbo tyrimų ir žinių kūrimo plėtrą visoje Europos tautų bendruomenėje.

Tyrimo pajėgumai bei mokymosi galimybės - padidinti gebėjimus ir mokymosi galimybes Europos socialinio darbo bendruomenės viduje ir už jos ribų.

Socialinio darbo tyrimų metodai - sukurti aplinką įvairių socialinių mokslų disciplinų ir už jos ribų esančių tyrimų metodų ir požiūrių taikymui tokiomis formomis, kurios yra aktualios socialinio darbo praktikai ir tyrimams.

Tinklaveika ir bendradarbiavimas - dirbti su esamais socialinio darbo tyrėjų tinklais bei kurti naujus Europoje ir aktyviai skatinti ryšius tarp Europos ir platesnių tarptautinių mokslinių tyrimų tinklų.

ESWRA konferencijos

Norint suprasti, kaip vystėsi Europos socialinio darbo tyrimų bendruomenė, tikslinga pažvelgti į ESWRA organizuojamų kasmetinių konferencijų eigą. Nuo pirmosios konferencijos 2011 metais iki šių dienų formavosi ne tik institucinė bazė, bet ir tematinės kryptys, tyrimų metodologijų spektras bei tarptautinė tinklaveika. Šią raidą galima

apibūdinti etapais: 1 - 5 konferencijos (2011–2015 m.) žymi ESWRA įtvirtinimo ir konsolidacijos laikotarpį, kai ryškėjo organizaciniai pagrindai ir buvo bandoma apibrėžti aktualiausias tyrimų kryptis; 6 – 10 konferencijos (2016 – 2020 m.) – tematinės diversifikacijos etapas, kai vis daugiau dėmesio skiriama kontekstualiems tyrimams, socialinėms transformacijoms ir metodologinei įvairovei; nuo 11-osios konferencijos (2021 – dabar) prasideda globalesnė orientacija, kurią charakterizuoja technologijų, žmogaus teisių, įtraukimo bei socialinio darbo ateities diskursų plėtra.

1–5 konferencijos (2011–2015): kūrimosi etapas

Pirmoji Europos socialinio darbo tyrimų konferencija (ECSWR) įvyko 2011 m. kovo mėn. Šv. Kotrynos koledže, Oksforde. Joje dalyvavo 261 dalyvis, dauguma iš Šiaurės, Rytų ir Pietų Europos, taip pat iš JAV ir Australijos. Šis renginys tapo atspirties tašku ESWRA organizacijos formavimuisi ir pademonstravo didėjantį poreikį stiprinti socialinio darbo tyrimų erdvę Europoje.

Antroji ECSWR konferencija vyko 2012 m. kovo 22–24 d. Bazelyje, Šveicarijoje, Šiaurės Vakarų Šveicarijos taikomųjų mokslų universitete. Joje buvo tęsiamos pradėtos temos, o augantis dalyvių ir šalių skaičius parodė šio akademinio tinklo reikalingumą.

Trečioji konferencija surengta 2013 m. kovo 20–22 d. Juveskiulės universitete, Suomijoje. Čia dar labiau išryškėjo poreikis sistemingai telkti mokslininkus, todėl jau kitų metų renginys tapo esminiu pokyčio tašku.

Ketvirtoji ECSWR konferencija įvyko 2014 m. balandį Bolcano mieste, Italijoje. Šiame renginyje oficialiai buvo įkurta Europos socialinio darbo tyrimų asociacija (ESWRA), įtvirtinusi institucionalizuotą mokslinę platformą Europoje.

Penktoji ECSWR konferencija surengta 2015 m. balandžio 22–24 d. Liublijanos universiteto Socialinio darbo fakultete, Slovėnijoje. Ši konferencija pasižymėjo struktūrizuotu požiūriu: pirmą kartą renginys turėjo teminį pavadinimą – „Revisioning Social Work with Individuals, Collectives and Communities: Social Work Research“ (liet. Socialinio darbo su asmenimis, kolektyvais ir bendruomenėmis peržiūra: socialinio darbo tyrimai). Taip pat buvo išskirtos septynios potėmės, apimančios socialinio darbo ir politikos, teisingumo, nelygybės, įvairovės, istorinių tyrimų, organizacinių praktikų, pedagogikos ir metodologijų temas (ESWRA, 2015).

6–10 konferencijos (2016–2020): tematinės diversifikacijos etapas

Šeštoji konferencija vyko 2016 m. kovo 30 – balandžio 1 d. Portugalijos katalikiškajame universitete. Ji buvo pavadinta „Reflective Social Work Practices in Contemporary Societies: Crossed Dialogues and New Pathways between Praxis and Research“ (liet. Reflektyvi socialinio darbo praktika šiuolaikinėse visuomenėse: kryžminiai dialogai ir nauji keliai tarp praktikos ir tyrimų). Šiame renginyje išryškėjo bandymas tirti ne tik socialinio darbo objektą, bet ir pačius tyrimo santykius bei praktinius kontekstus, taip žymint žingsnį link refleksyvesnių ir į praktiką orientuotų tyrimų.

Septintoji ECSWR konferencija 2017 m. balandžio 19–21 d. vyko Alborgo universitete Danijoje. Tema – „Challenges in Social Work Research – Conflicts, Barriers and Possibilities in Relation to Social Work“ (liet. Socialinio darbo tyrimo iššūkiai – konfliktai, kliūtys ir galimybės). Čia buvo keliama klausimai apie mokslininko vaidmenį socialiniame darbe, taip pat tyrimų galimybių bei iššūkių analizė šiuolaikinėje Europoje.

Aštuntoji konferencija 2018 m. balandžio 18–20 d. buvo surengta Edinburgo universitete, Škotijoje. Tema – „Social Work in Transition: Challenges for Social Work Research in a Changing Local and Global World“ (liet. Socialinis darbas pereinamuoju laikotarpiu: tyrimų iššūkiai kintančiame pasaulyje). Buvo nagrinėjami politinių, kultūrinių ir ekonominių pokyčių kontekstai, tokie kaip „Brexit“ ir migracija, taip pat socialinio darbo reakcija į šiuos pokyčius. Potemės apėmė tiek švietimo, tiek metodologijos, tiek profesinės tapatybės tyrimus.

Devintoji konferencija įvyko 2019 m. balandžio 10–12 d. Belgijoje, Leveno konferencijų biure. Ypatumas buvo fizinis - konferencija šį kartą vyko ne universitete, o turinio prasme akcentas buvo skirtas tyrimų ir politikos integracijai.

Dešimtoji, jubiliejinė konferencija vyko 2021 m. gegužės 5–7 d. Bukarešto universitete, Rumunijoje. Tema – „Social Work Research: Contributing to Innovation in Practice, Policy and Social Development“ (liet. Socialinio darbo tyrimai: indėlis į inovacijas praktikoje, politikoje ir socialinėje raidoje). Renginyje buvo tikimasi daugiau kaip 500 dalyvių, o programos turinys atsispindėjo globaliuose socialinės kaitos klausimuose – skaitmeninėje transformacijoje, įtrauktyje ir praktikos vertinime (Unibuc, b.d.).

11–15 konferencijos (2021–2025): globalių tendencijų ir skaitmenizacijos etapas

Vienioliktoji konferencija vyko 2022 m. balandžio 6–8 d. Amsterdamo taikomųjų mokslų universitete. Tema – „Enhancing and Sustaining Social Inclusion through Social Work Research“ (liet. Socialinės įtraukties stiprinimas ir palaikymas atliekant socialinio darbo tyrimus). Konferencijoje akcentuota socialinė nelygybė, įtrauktis, profesijos istorija, tyrimų metodologijų tobulinimas bei praktikos ir teorijos sąsajos (ESWRA, 2022).

Dvyliktoji konferencija surengta 2023 m. balandžio 12–14 d. Milane, Šventosios Širdies katalikų universitete. Tema – „Social Work Research through and towards Human Relationships“ (liet. Socialinio darbo tyrimai per žmonių santykius ir jų link). Tai buvo viena iš labiausiai į žmogaus ryšius orientuotų konferencijų, pabrėžianti santykių svarbą tyrimuose ir praktikoje (ESWRA, 2023).

Tryliktoji ECSWR konferencija 2024 m. balandžio 17–19 d. įvyko Vilniuje, pirmą kartą Lietuvoje. Tema – „Envisioning Future: Social Work Research and Discourse in the Age of Industry 4.0“ (liet. Ateities vizija: Socialinio darbo tyrimai ir diskursas Ketvirtosios pramonės revoliucijos amžiuje). Renginys išsiskyrė technologijų, skaitmeninės gerovės, dirbtinio intelekto bei etinių klausimų akcentavimu. Dalyvavo daugiau kaip 500 mokslininkų iš viso pasaulio, buvo pristatyta daugiau nei 350 pranešimų (Vilniaus universitetas, 2024).

Keturioliktoji konferencija vyko 2025 m. kovo 12–14 d. Miunchene, Vokietijoje. Tema – „Embracing Democracy in Social Work Practice and Research“ (liet. Demokratijos įtraukimas į socialinio darbo praktiką ir tyrimus). Dvi išskirtinės potemės buvo skirtos valdymui ir lyderystei bei menų integracijai socialinio darbo praktikoje (ESWRA, 2025).

Penkioliktoji, artėjanti konferencija, numatyta 2026 m. balandį Robert Gordon universitete, Aberdyne, Jungtinėje Karalystėje. Ji žymi tęstinę ESWRA misiją plėsti mokslinius mainus, ugdyti tyrimų kompetencijas ir atsakyti į sparčiai besikeičiančios visuomenės iššūkius (ESWRA, 2025).

ESWRA konferencijų tradicija ne tik stiprina socialinio darbo tyrimų bendruomenę, bet ir atlieka reikšmingą vaidmenį formuojant mokslinę darbotvarkę. Temų įvairovė, tarptautiškumas bei nuosekli plėtra rodo augančią socialinio darbo, kaip akademinės disciplinos, brandą ir gebėjimą atsakyti į šiuolaikinius visuomenės iššūkius.

1.5 Socialinio darbo tyrimų iššūkiai ir ateities kryptys

Socialinio darbo tyrimai susiduria su nuolat kintančiais iššūkiais, kuriuos lemia tiek spartūs socialiniai pokyčiai, tiek technologinė pažanga. Skaitmenizacija, migracija, socialinė atskirtis, klimato kaita, pandemijos ir karo grėsmės skatina permąstyti socialinio darbo tyrimų tematiką, metodus bei mokslo vaidmenį visuomenėje.

Itin svarbų vaidmenį socialiniai darbuotojai turės kuriant etikos taisykles dėl dirbtinio intelekto (DI), virtualios realybės ar mobiliųjų aplikacijų naudojimo darbe su klientų grupėmis. Vis svarbiau tampa užtikrinti, kad skaitmeninės inovacijos neprieštarautų pagrindinėms socialinio darbo vertybėms – žmogaus orumui, informuotam sutikimui bei duomenų apsaugai (Banks et al., 2020; Patton et al., 2023).

Kartu socialinis darbas tampa vis reikšmingesne profesija, prisidedančia prie pagrindinių visuomenės problemų – socialinių, ekonominių ir humanitarinių – sprendimo bei atliekančia svarbų vaidmenį užtikrinant visuomenės stabilumą ir gerovę. V. Kavaliauskienė (2005) pažymi, kad nors profesinės veiklos pobūdį lemia šalies kontekstas, tačiau būtina išlaikyti socialinio darbo profesionalų bendrystę ir savęs kaip vieningos profesijos narių identifikavimą. Bendra socialinių darbuotojų problemų analizė ir komunikacija gali sukurti erdvę bendradarbiavimui ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu mastu.

Kita svarbi ateities kryptis – socialinio darbo doktorantūros studijų plėtra. Kaip pastebi britų mokslininkė K. Lyons (2003), nors skirtingose šalyse yra įvairių požiūrių į doktorantūros organizavimą, plačiai sutariama, kad tyrimai turėtų būti empiriškai pagrįsti, ilgesnės trukmės, o jų rezultatai – aktualūs profesijos raidai. Ypač pažengusios yra JAV programos, kuriose disertacijų tematika apima platų socialinio darbo praktikos ir politikos spektrą.

Ateityje socialinio darbo tyrėjai susidurs su poreikiu toliau stiprinti teorinę bazę, plėtoti tarpdisciplininius tyrimus, užtikrinti metodologinį lankstumą ir gebėjimą atliepti vis labiau kompleksinius žmonių poreikius. Tuo pačiu bus būtina stiprinti bei kurti tarptautines bendradarbiavimo platformas, įtraukti paslaugų vartotojus į žinių kūrimą bei skatinti tyrimus, grindžiamus socialiniu teisingumu ir įtrauktimi.

2. TYRIMO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, METODAI

Šiuo darbu siekiama atskleisti, kokias temas pastaruoju metu tyrinėja Europos socialinio darbo tyrėjai, siekė dalyvauti 13-oje ESWRA konferencijoje „Ateities vizija: Socialinio darbo tyrimai ir diskursas vykstant Ketvirtajai pramonės revoliucijai“ bei pristatyti savo tyrimus. Analizė atliekama imant pavyzdžiu 2024 metų 13-osios ESWRA konferencijos duomenis – 614 pateiktų mokslo darbų santraukų, patalpintų *Oxfordabstracts* duomenų bazėje.

Tyrimo tikslas - atskleisti socialinio darbo mokslinių tyrimų tendencijas, analizuojant 13-osios ESWRA konferencijos pranešimų santraukas.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti konferencijai pateiktas pranešimų santraukas pagal pateikėjo nurodytą šalį, siekiant nustatyti, kurių šalių tyrimai dominuoja konferencijoje ir kurios šalys yra mažiau atstovaujamos. Nustatyti, ar ši dinamika keičiasi lyginant pateiktas pranešimų santraukas su konferencijai atrinktomis santraukomis.
2. Išanalizuoti konferencijai pateiktas pranešimų santraukas pagal pateikėjo nurodytą lytį, siekiant nustatyti, kokios lyties mokslininkų pranešimai dominuoja lyginant pateiktus ir atrinktus konferencijai pranešimus.
3. Nustatyti, kiek konferencijai pateiktose pranešimų santraukose remiamasi empiriniu tyrimu bei kiek yra teorinio pagrindo pranešimų.
4. Nustatyti, kokios tyrimų metodologijos dominuoja pateiktose empirinių pranešimų santraukose: kokybinės, kiekybinės, ar mišrios.
5. Nustatyti, kokie tyrimai dominuoja pateiktuose empirinio turinio pranešimuose: lokalūs-nacionaliniai ar tarptautiniai-lyginamieji.
6. Analizuojant konferencijai pateiktas empirinių pranešimų santraukas, nustatyti aktualiai įgyvendinamų tyrimų tematikų tendencijas.
7. Nustatyti, kokios socialinio darbo klientų grupės dominuoja pateiktose pranešimų santraukose pristatomuose empiriniuose tyrimuose.

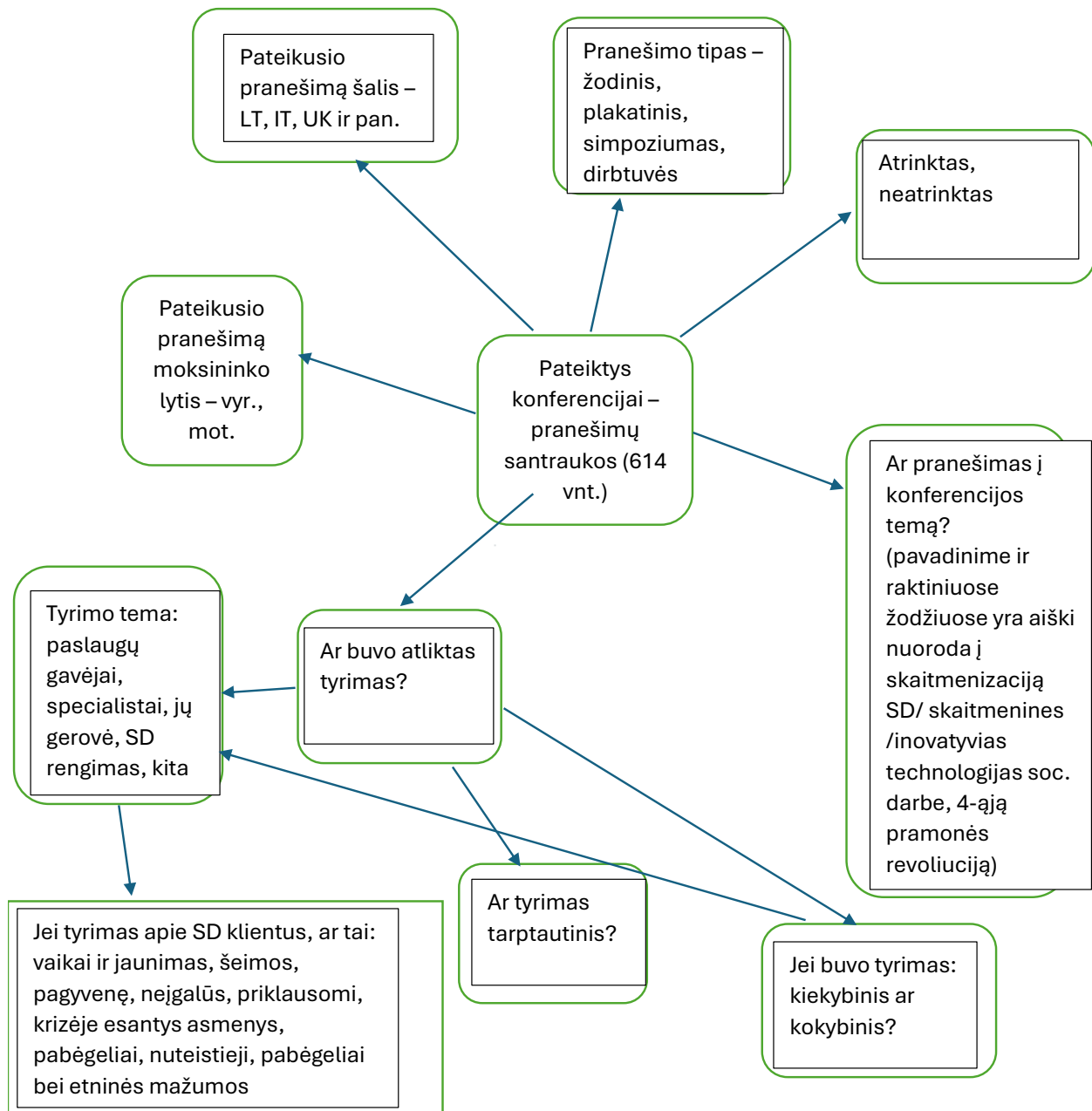
8. Atskleisti, kokia dalis konferencijai pateiktų pranešimų atliepė į pagrindinę konferencijos temą

Tyrimo metodas

Tyrimo tikslui ir uždaviniams pasiekti buvo įgyvendintas kiekybinis tyrimas. Tyrimo duomenų masyvą sudarė pranešimo santraukos, pateiktos 13-ajai ESWRA konferencijai „Ateities vizija: Socialinio darbo tyrimai ir diskursas vykstant Ketvirtajai pramonės revoliucijai“ *Oxfordabstracts* duomenų bazėje - š viso 614 konferencijai pateiktų pranešimų santraukų.

Duomenys buvo apdorojami *Microsoft Exel (toliau MS Exel)*, koduojami bei sisteminami, sudarant duomenų matricą. Vėliau duomenys buvo analizuoti *Microsoft Exel data analysis toolpak pagalba* bei *Jeffreys's Amazing Statistics Program* (toliau – JASP) programos pagalba pagal tyrimo uždaviniuose suformuluotus analizės pjūvius.

Žemiau pateiktas *Minčių medis* (žr. Paveikslas Nr.1) yra darbinis pasirengimo tyrimui planas, kuriuo remiantis buvo parengtas tyrimo instrumentas.

Paveikslas Nr. 1

Tyrimo instrumentas

Tyrimo instrumentas - tai specialiai tyrimui parengta kodavimo matrica, sudaryta „Microsoft Excel“ darbaknygėje. Ji sukurta analizuojant bei koduojant visas 13-ajai ESWRA konferencijai pateiktas pranešimų santraukas. Remiantis tyrimo uždaviniais, buvo apibrėžti kintamieji, reikalingi kiekybinei turinio analizei atlikti:

1. Kintamasis v - šiam kintamajam nepriskirtas kodas, nes naudojamas pranešimo eilės numeris *Oxfordabstracts* duomenų bazėje (pranešimo ID);
2. pranešimo pateikėjo bei bendraautorių lytis buvo identifikuojama iš mokslininkų vardų ir pavardžių, kodavimo matricoje kintamasis v1.1 nurodo vyrų autorių skaičių, v1.2 nurodo moterų autorių skaičių; analizuojant tyrimo duomenis vėliau įvestas papildomas kintamasis v1.3 - lyčių koeficientas (0 – dominuoja vyrai, 1 – dominuoja moterys, 0.5 – lygios proporcijos);
3. kintamasis v2 skirtas užkoduoti pateikusiojo pranešimą šalį. Tyrimo pradžioje kintamajam nebuvo priskirtas kodas, o naudojami šalių pavadinimų trumpiniai (IS, LT UA ir pan.), nes nebuvo iš anksto žinoma, kokių šalių mokslininkai pateikė pranešimus atrankai į konferenciją, tačiau vėliau šis rodiklis buvo perkoduotas, priskiriant kiekvienai šaliai atitinkamą skaitinę reikšmę; pradėjus koduoti duomenis, tyrėja pasirinko vietoje vieno kintamojo naudoti du su mokslininkų geografine priklausomybe susijusius kintamuosius: pagrindinio pateikėjo šalį atspindėjo kintamasis v2_main, o v2_additional – kitų dalyvavusių mokslininkų šalys.
4. Kintamasis v3 – skirtas užkoduoti pranešimo tipui. Kintamajam priskirtos tokios reikšmės: jei pranešimas žodinis – 0, standinis – 1, simpoziumas – 2, dirbtuvės – 3;
5. Kintamasis v4 – skirtas užkoduoti, ar pranešimas atrinktas į konferenciją ar ne (jei neatrinktas reikšmė 0, jei atrinktas – 1); atkreiptinas dėmesys, kad duomenys šiam rodikliui buvo pateikti darbo vadovės Birutės Švedaitės-Sakalauskės MS exel tipo faile, kuriame buvo susisteminti duomenys apie visus pateiktus pranešimus, įskaitant sprendimą, ar pranešimas atrinktas į konferenciją;
6. Kintamasis v5 – skirtas užkoduoti, ar pranešimas teorinis ar empirinis, jei pranešimas buvo teorinis – kintamojo reikšmė 0, jei rėmėsi atliktu tyrimu – kintamojo reikšmė – 1;
7. Kintamasis v6 – skirtas koduoti tik empirinio pobūdžio pranešimams (kai v5=1), kai tyrimo metodologija kiekybinė, kintamojo reikšmė – 0, kai kokybinė – 1, kai mišri – 2;
8. Kintamasis v7 – skirtas koduoti taipogi tik empirinio pobūdžio pranešimų santraukoms (kai v5=1), kai tyrimas lokalus – 0, kai tarptautinis – 1;
9. Kintamasis v8 – skirtas empirinių tyrimų tematikai, kai tyrimas apie socialinio darbo klientus kintamojo reikšmė lygi 0, kai apie SD profesionalus bei jų gerovę - 1, apie socialinių darbuotojų rengimą, mokymą – 2, apie paslaugų organizavimą, politiką, tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir pan. - 3);
10. Kintamieji v9.1 – v9.8 – skirti tik empiriniams tyrimams (kai v5=1) apie paslaugų gavėjus (kai v8=0): vaikai ir jaunimas v9.1 (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.2 – šeimos (kai tyrimas apie šeimas, kintamojo

reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.3 – pagyvenę asmenys (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.4 – neįgalūs (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.5 – priklausomi (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.6 – asmenys, esantys krizėje, pvz., benamiai, skurstantys, patiriantys smurtą ir pan. (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.7 – pabėgėliai, etninės mažumos (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0), v9.8 – nuteistieji (kai tyrimas apie juos, kintamojo reikšmė – 1, kai ne – 0);

11. Kintamasis v10 – skirtas užkoduoti, ar pranešimas atliepė į konferencijos temą. Kai pranešimo santraukos pavadinime ar raktiniuose žodžiuose buvo aiški nuoroda į skaitmenizaciją socialiniame darbe, skaitmenines, inovatyvias technologijas ir pan. – reikšmė 1, kai nerasta sąsajų su šiomis temomis – 0.

Tyrimo instrumentą galima rasti Priede Nr. 1 – tai MS Exel darbaknygė, kurioje viename lape sužymėti kintamieji – aukščiau įvardintų santraukų charakteristikų pavadinimai (v, v1, v2, v3 ir t.t.) bei jų reikšmės (patekusiojo lytis, šalis, pranešimo tipas ir t.t.), o kitame lape talpinami užkoduoti duomenys – žr. Priedą Nr. 2.

Galutinis tyrimo instrumentas veikė kaip standartizuota analizės matrica, leidžianti nuosekliai palyginti didelį duomenų kiekį ir statistiškai įvertinti tyrimo pjūvius naudojant „JASP“ bei „Excel Data Analysis ToolPak“ programas.

3. TYRIMO REZULTATAI

3.1 Santraukų pasiskirstymas bei atrankos dinamika pagal šalis

Igyvendinant pirmąjį tyrimo uždavinį – nustatyti, kurių šalių tyrimai dominuoja ESWRA 13-ojoje konferencijoje, kurios šalys yra mažiau atstovaujamos bei ar ši dinamika keičiasi tarp visų pateiktų ir atrinktų santraukų – buvo išanalizuotos 614 konferencijai pateiktos pranešimų santraukos.

Jau pradiname duomenų suvedimo etape išryškėjo didelė pateikėjų mokslininkų geografinių šalių įvairovė – identifikuotos 52 skirtingos šalys, suskirstytos į 13 regionų. Nors tai – Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (ESWRA) konferencija, rezultatai rodo, kad renginys pritraukia mokslininkus iš viso pasaulio.

Analizės pradžioje buvo fiksuotos visų autorių (ne tik pagrindinių pranešimų teikėjų) šalys pagal *Oxford Abstracts* duomenų bazės lauką „Authors and affiliations“. Tačiau siekiant užtikrinti aiškią analizės logiką ir vieningą pjūvį, tolesnėje analizėje naudotas tik pagrindinio patekusio autoriaus atstovaujamos šalies rodiklis („v2_main“). Visų šalių sąrašas bei joms priskirti kodai pateikiami Priede Nr. 2.

Kadangi šalių skaičius didelis, šalys buvo suskirstytos į regionus (žr. Lentelę Nr. 1), siekiant aiškesnės analizės ir regioninių tendencijų išryškinimo.

Lentelė Nr. 1. Konferencijos dalyvių regioninis pasiskirstymas.

Regiono pavadinimas	Šalys, iš kurių pateiktos santraukos	Šalys iš kurių nebuvo santraukų	Pateiktų santraukų skaičius
Šiaurės Europa	Airija, Danija, Didžioji Britanija, Estija, Islandija, Latvija, Lietuva, Norvegija, Suomija, Švedija		268
Vakarų Europa	Austrija, Belgija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Prancūzija, Vokietija	Šveicarija	104
Vakarų Azija (Artimieji Rytai)	Gruzija, Izraelis, Jungtiniai Arabų Emyratai, Kipras, Omanas, Saudo Arabija, Turkija	Armėnija, Azerbaidžanas, Bahreinas, Irakas, Jemenas, Jordanija, Kataras, Kuveitas, Libanas, Sirija	92
Pietų Europa	Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Graikija, Ispanija, Italija, Portugalija, Serbija, Slovėnija	Andora, Juodkalnija, Kroatija, Malta, San Marinas, Šiaurės Makedonija, Vatikanas	63
Šiaurės Amerika	Jungtinės Amerikos Valstijos, Kanada, Meksika		38
Rytų Europa	Čekija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Vengrija	baltarusija (neleista dalyvauti), Bulgarija, Moldova, rusija (neleista dalyvauti), Ukraina	26
Australija ir Okeanija	Australija, Naujoji Zelandija		11
Afrika			4
Rytų Azija	Honkongas, Kinija, Taivanas	Japonija, Mongolija, Pietų Korėja, Šiaurės Korėja	3
Pietų Azija	Indija	Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Iranas,	1

		Maldyvai, Nepalas, Pakistanas, Šri Lanka	
--	--	--	--

Analizuojant konferencijos duomenis, pirmiausiai šalys buvo suskirstytos pagal pagrindinio pateikėjo atstovaujamą regioną. Šiaurės Europai priskiriamos šalys Danija, Estija, Suomija, Islandija, Airija, Latvija, Lietuva, Norvegija, Švedija, Didžioji Britanija buvo atstovaujamos gausiausiai, mokslininkai iš šių šalių pateikė viso 268 pranešimų santraukas.

Iš Vakarų Europai priskiriamų šalių pranešimus konferencijai pateikė Austrija, Belgija, Prancūzija, Vokietija, Liuksemburgas, Nyderlandai, nebuvo tik pateikėjų iš Šveicarijos. Viso pateikti 104 pranešimai iš šio regiono.

Iš Pietų Europos regiono pranešimus konferencijai pateikė Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Ispanija, Graikija, Italija, Portugalija, Serbija, Slovėnija, viso 63 pranešimai. Nebuvo atstovaujamos tokios šio regiono šalys kaip Kroatija, Malta, Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, San Marinas, Vatikanas.

Iš visų Europos regionų Rytų Europa buvo atstovaujama skurdžiausiai, viso pateikti 26 pranešimai iš Čekijos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos bei Slovakijos. Visai nebuvo pranešimų, kur pagrindinis pateikėjas iš Bulgarijos, Moldovos, bei Ukrainos. Dėl neišprovokauto karo prieš Ukrainą rusijos ir Baltarusijos atstovams nebuvo leista dalyvauti konferencijoje.

Vakarų Aziją arba Artimuosius Rytus atstovavo Jungtiniai Arabų Emyratai, Kipras, Gruzija, Izraelis, Omanas, Saudo Arabija ir Turkija, viso konferencijai iš šio regiono mokslininkų pateikti 92 pranešimai. Nebuvo atstovaujama Armėnija, Azerbaidžanas, Bahreinas, Irakas, Jordanija, Kuveitas, Libanas, Kataras, Sirija, Jemenas. Taipogi nebuvo pranešimų iš Centrinės, Pietų bei Pietryčių Azijos.

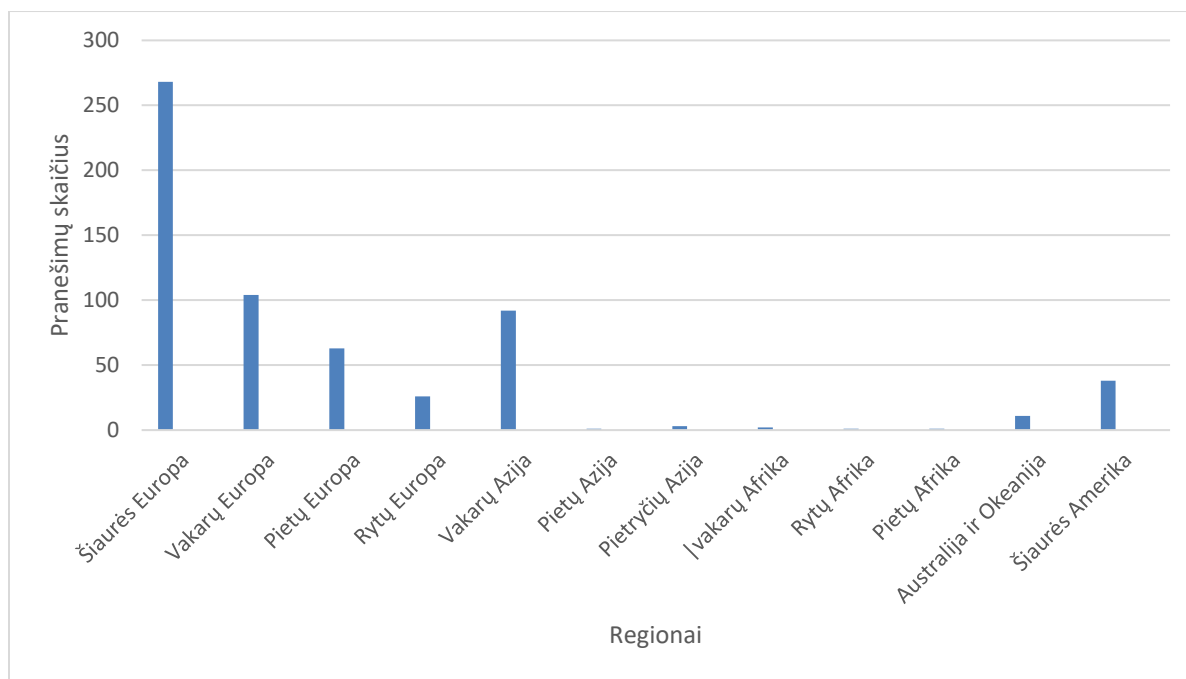
Pietų Aziją atstovavo mokslininkai iš Indijos ir Butano, tačiau kaip pagrindinis pateikęs pranešimą buvo tik vienas Indiją atstovaujantis mokslininkas.

Rytų Aziją atstovavo Kinija, Honkongas ir Taivanas, viso iš šio regiono pateikti 3 pranešimai, tačiau nebuvo atstovaujamos Japonija, Mongolija, Šiaurės Korėja, Pietų Korėja. Taipogi nesulaukta dalyvių iš Pietryčių Azijos valstybių.

Viso 4 pranešimai pateikti iš Afrikos: 2 iš Vakarų Afrikos, Nigerijos, po vieną iš Rytų Afrikos valstybės Ugandos bei Pietų Afrikos Respublikos.

Australijos ir Okeanijos regiono atstovai iš Australijos ir Naujosios Zelandijos viso pateikė 11 pranešimų konferencijai.

Paveiksle nr. 4 yra pavaizduotas pranešimų santraukų, pateiktų ESWRA 13-tai konferencijai, skaičius pagal regionus.

Paveikslas nr. 4

Iš pateiktų paveiksle Nr. 4 duomenų galima matyti, jog gausiausiai konferencijoje atstovaujama Šiaurės Europa, o mažiausiai – Rytų Europa, jei verstinsime, kad tai yra visų pirma Europai skirta konferencija. Taip pat labai įdomu, kad šioje konferencijoje itin gausiai atstovaujamas Izraelis. Įdomu būtų sužinoti, kokios to priežastis – galimai tai kažkaip susiję su ESWRA tradicija ir raida. Taip pat svarbu pažymėti, kad dėl karo Ukrainoje šioje konferencijoje nebuvo leista dalyvauti rusijos ir baltarusijos atstovams – galimai tai atsiliepė Rytų Europos regiono pateiktų pranešimų skaičiui. Kita vertus, pateiktų pranešimų pagal regionus netolygumai gali būti lemiami ir visai kitų veiksnių – ilgesne socialinio darbo tyrimų tradicija, finansiškai netolygiomis mokslininkų ir mokslinių institucijų galimybėmis ir pan.

3.1.1 Pranešimo atrankos sėkmė pagal regioną

Konferencijai iš viso buvo pateikta 614 pranešimų santraukų, iš kurių 381 atrinkta į konferenciją. Pagal ESWRA taisykles atranka vyko akluoju būdu, pranešimus recenzavo atsitiktinai parinkti recenzantai, kurie nematė pranešimų santraukas pateikusių asmenų pavardžių ir negalėjo vertinti šalies ar lyties aspekto. Tai, kad pranešimas nebuvo atrinktas į konferenciją, nebūtinai reiškė, kad jis buvo prastos kokybės. Labiau tai lėmė ribotos galimybės laiko požiūriu - konferencija buvo tik trijų dienų trukmės ir galėjo būti priimta tik apie 50 proc. visų pateikusių santraukas pranešimų.

Siekiant įvertinti, ar priklausymas kažkuriam regionui turėjo įtakos pranešimų atrankai į konferenciją, buvo atlikta kontingencinė analizė tarp kintamojo v2_region (pateikusiojo

pranešimą regionas) ir v4 kintamojo, rodančio atrankos rezultatą (jei pranešimas neatrinktas – reikšmė 0, o jei atrinktas – 1).

Bendrai duomenų bazėje buvo analizuojami 610 santraukų iš 13-os regionų. Didžiausias atstovavimas fiksuotas Šiaurės Europoje – pateikti 268 pranešimai, iš kurių 185 buvo atrinkti prsistatyti konferencijoje, o 83 – ne. Vakarų Europoje pranešimų skaičius siekė 104 (iš jų atrinkti – 63), o kituose regionuose pranešimų kiekis svyravo nuo 92 iki 1, priklausomai nuo atstovavimo masto.

Statistinė duomenų analizė atlikta JASP programa.

Buvo atliktas χ^2 (chi kvadrato) nepriklausomumo testas, siekiant nustatyti, ar tarp regiono (v2_region), kurį atstovavo pateikęs pranešimą mokslininkas ir atrankos į konferenciją rezultato (v4) egzistuoja statistiškai reikšmingas ryšys.

Gauti rezultatai:

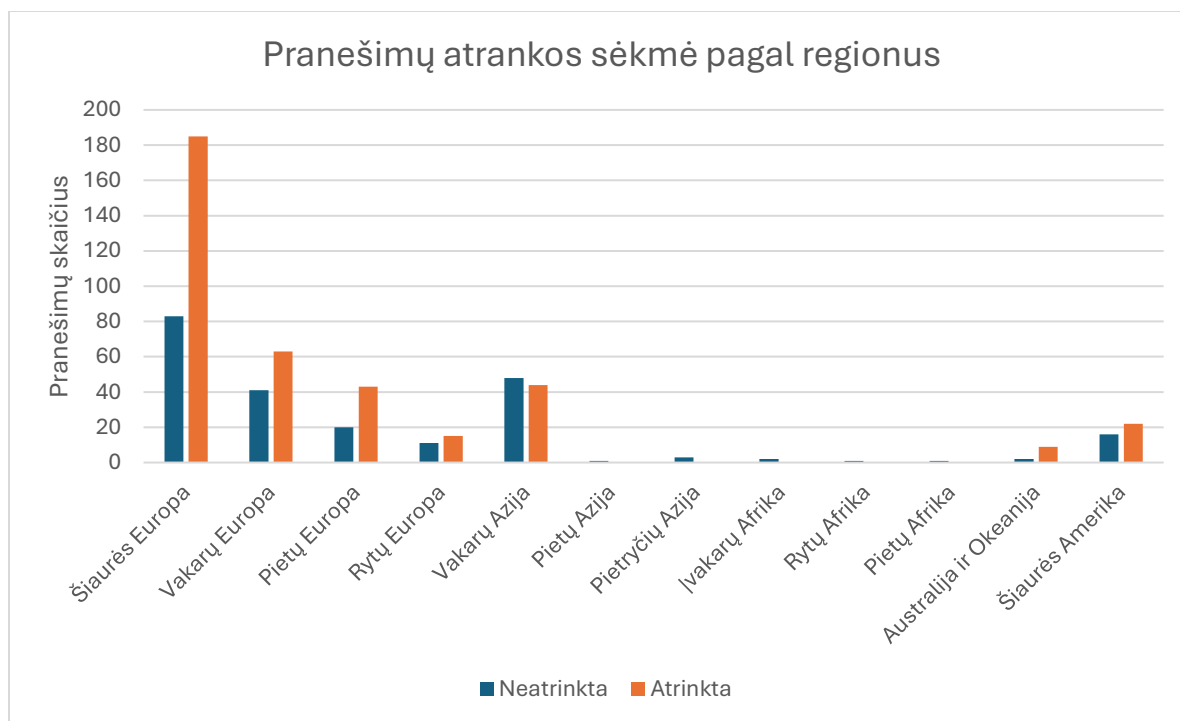
χ^2 reikšmė: 30.053

Laisvės laipsniai (df): 11

p reikšmė: 0.002

Kadangi $p < 0.05$, rezultatas statistiškai reikšmingas. Tai leidžia teigti, kad regionas darė įtaką pranešimo atrankos tikimybei: tikimybė, jog pranešimas bus atrinktas, reikšmingai skyrėsi tarp skirtingų regionų. Pavyzdžiui, Šiaurės Europa pasižymėjo ne tik didžiausiu pranešimų skaičiumi, bet ir aukšta atrankos sėkme (apie 69% atrinktų pranešimų). Pietų Europa prilygsta Šiaurės Europai pagal sėkmės rodiklį, kas gali rodyti, jog yra regionų su gilesnėmis socialinio darbo tradicijomis, taipogi gali indikuoti kad kad plačiau atstovaujamose šalyse yra palankesnės sąlygos (finansinės, akademinės, politinės ir pan.) socialinio darbo mokslo raidai.

Šio tyrimo pjūvis pavaizduotas Paveiksle Nr. 5, kur mėlynas stulpelis rodo, kiek pranešimų iš konkretaus regiono neatrinkta, o oranžinis – kiek pranešimų atrinkta į konferenciją.

Paveikslas Nr. 5

3.1.2 Pranešimo atrankos sėkmė pagal šalį

Analizuojant, kaip pateikusiojo pranešimo santrauką šalis (kintamasis v2_main) siejasi su atrankos sėkme (kintamasis v4) atliktas χ^2 (chi kvadrato) nepriklausomumo testas, siekiant nustatyti, ar tarp pateikėjo šalies ir atrankos į konferenciją egzistuoja statistiškai reikšmingas ryšys.

Gauti rezultatai:

χ^2 reikšmė: 62.254

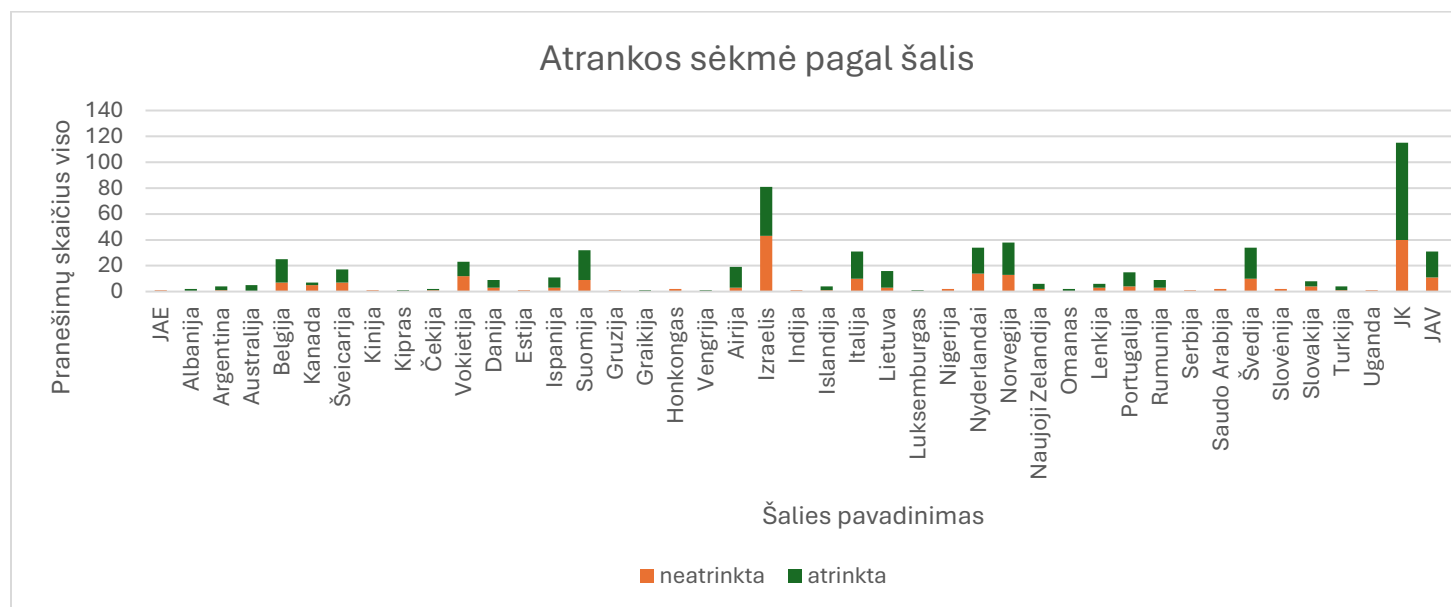
Laisvės laipsnis (df): 43

p reikšmė: 0.029

Kadangi p reikšmė yra mažesnė nei reikšmingumo lygis $\alpha = 0.05$, galime atmesti nulio hipotezę ir teigti, kad tarp pateikėjo šalies ir atrankos į konferenciją rezultato egzistuoja statistiškai reikšmingas ryšys. Kitaip tariant, tikimybė, kad toks ryšys atsirado atsitiktinai, yra mažesnė nei 3 %.

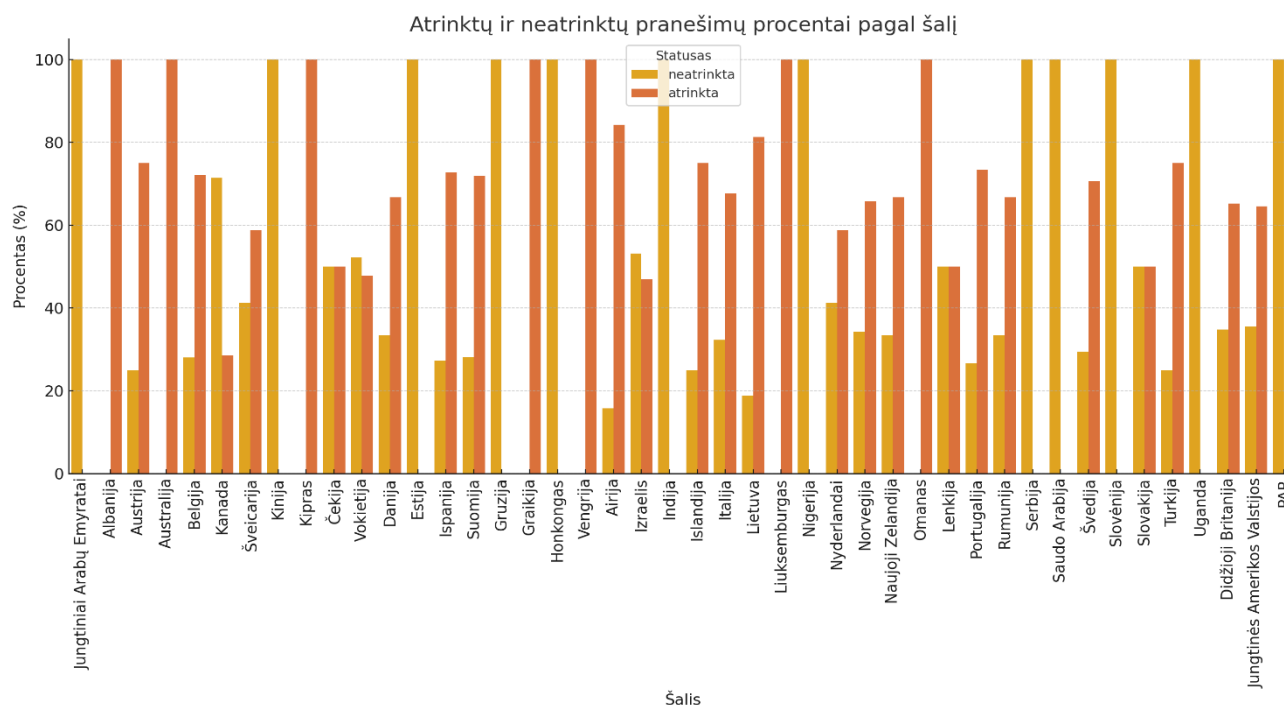
Šis rezultatas leidžia manyti, kad tam tikros šalys galimai turi didesnę (arba mažesnę) atrankos sėkmės tikimybę. Tai gali būti susiję su įvairiais veiksniais, pavyzdžiui, pateikimo kokybe, šalies moksline reputacija (jei iš teksto aišku, kokios šalies

mokslininkas pateikė santrauką, nes vykdoma akla atranka) ar net vertintojų galimu sąmoningu arba nesąmoningu šališkumu. Tačiau būtina pažymėti, kad χ^2 testas nenurodo krypties ar priežastinio ryšio – jis tik parodo, jog yra reikšmingas skirtumas tarp šalių. Šio pjūvio rezultatai pavaizduoti Paveiksle nr. 6, kur stulpeliai vaizduoja, kiek pranešimų buvo pateikta viso, oranžine spalva pažymėta, kokia dalis pateiktų pranešimų buvo atrinkta konferencijai, o žalia spalva pažymėta neatrinktoji dalis.

Paveikslas nr. 6

Taipogi Paveiksle nr. 7, sugeneruotame ChatGPT pagalba, pateikiau atrankos sėkmės grafiką procentine išraiška:

Paveikslas Nr. 7

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad pateikusiojo pranešimą mokslininko priklausomybė tam tikram regionui turėjo statistiškai reikšmingą įtaką pranešimų atrankos tikimybei. Tai kelia svarbių klausimų dėl galimų nelygių sąlygų skirtingų šalių ar regionų mokslininkams. Viena vertus, didesnė sėkmė atrankoje gali būti siejama su brandesne akademinė infrastruktūra, gilesnėmis mokslinėmis tradicijomis ar geresnėmis galimybėmis rengti ir teikti mokslinius pranešimus. Kita vertus, negalima atmesti prielaidos, kad egzistuoja ir netiesioginiai veiksniai, pavyzdžiui, kalbiniai barjerai (pateikimas anglų kalba), skirtingas mokslinių darbų kultūrinis kontekstas, ar net netiesioginis recenzentų šališkumas.

Nors ESWRA taiko akląją recenzavimo sistemą, tyrimo duomenys rodo, kad tam tikros šalys turėjo statistiškai gerokai aukštesnę atrankos sėkmę nei kitos. Šis faktas savaime nereiškia sąmoningo diskriminavimo ar atrankos šališkumo, tačiau indikuoja, kad atrankos procese gali veikti kontekstiniai veiksniai, kurių šis tyrimas neatskleidė.

Pavyzdžiui, Šiaurės Europos dominavimas tiek pagal pranešimų kiekį, tiek pagal atrankos sėkmę gali būti paaiškinamas ilgesne socialinio darbo tyrimų tradicija, didesniu mokslininkų skaičiumi, institucinėmis ir finansinėmis galimybėmis ar net didesniu pasitikėjimu šių šalių moksliniu indėliu. Priešingai, mažai atstovaujamos šalys (ypač iš Rytų Europos ar Afrikos regionų) gali susidurti su sisteminėmis kliūtimis, trukdančiomis jų tyrėjams įsivertinti tarptautiniuose akademiniuose tinkluose.

Vis dėlto būtina pripažinti, kad šiame tyrime nebuvo nagrinėjami kokybiniai aspektai – pavyzdžiui, recenzentų komentarai ar santraukų turinio giluminė analizė, todėl šiuo

metu galima tik kelti prielaidas apie galimas sėkmės priežastis. Norint tiksliau atsakyti į klausimą, kas lemia didesnę pranešimų atrankos tikimybę, reikėtų atlikti papildomus tyrimus, galinčius vertinti recenzijų turinį ir įtraukti kokybinius duomenis iš pačių pranešimų santraukų turinio.

Kita potenciali tyrimų kryptis – tyrėjų patirties, akademinio statuso ar institucinio konteksto analizė, kuri padėtų tiksliau identifikuoti, ar ir kaip asmeniniai ar instituciniai veiksniai veikia pranešimų sėkmę.

Šio tyrimo rezultatai atliepia svarbų ESWRA siekį būti europiniu, bet kartu ir atviru viso pasaulio tyrėjams tinklu. Tačiau gauti duomenys taip pat rodo, jog praktikoje siekiant didesnio reprezentatyvumo, įtraukties ir lygių galimybių reikia nuolat reflektuoti atrankos procesus bei galimus barjerus tyrėjams iš mažiau atstovaujamų regionų.

3.2 Lyčių proporcijos ir pranešimo atrankos sėkmė, priklausomai nuo lyties

Atliepiant antrąjį tyrimo uždavinį, suskaičiuota, kiek vyriškos ir moteriškos lyties mokslininkų buvo tarp pateikusiųjų konferencijai pranešimų santraukas, bei koks lyčių santykis tarp atrinktųjų konferencijai pranešimų autorių. Šis analizės pjūvis gali parodyti, kokios lyties mokslininkai dominuoja socialinio darbo tyrimų srityje ir ar yra statistškai reikšmingas ryšys tarp pateikusiojo pranešimą konferencijai lyties bei atrankos sėkmės.

Duomenis apie mokslininkų lytį gauti ir užkoduoti iš *Oxford Abstracts* duomenų bazės skilties „Authors and affiliations“. Tarp 610 pranešimų autorių viso buvo užregistruota 446 vyriškos lyties ir 1102 moteriškos lyties mokslininkų, taigi moterų mokslininkų tarp pranešimų autorių buvo beveik 3 kartus daugiau nei vyrų. Daugiausiai viename pranešime buvo registruoti 6 vyrai, o daugiausiai moterų mokslininkų – net 13 (iš Suomijos) prisidėjo prie vieno žodinio pranešimo rengimo.

Siekiant įvertinti, ar pateikusiojo pranešimą konferencijai mokslininkų lytis ar lyčių santykis komandoje turi įtakos atrankos sėkmei buvo atlikta kontingentinė analizė tarp kintamojo $v_bendras$ (pateikusiojo pranešimą lyties koeficientas) ir $v4$ kintamojo, rodančio atrankos rezultata (jei pranešimas neatrinktas – reikšmė 0, o jei atrinktas – 1).

Kintamasis $v_bendras$ buvo sukurtas naudojant kategorijų apjungimo strategiją, kai originalūs skaičiai transformuojami į kategorinį kintamąjį, kad būtų patogiau atlikti analizes (pvz., Chi kvadrato, ANOVA), šioje analizėje koncentruojamasi ne į tikslią proporciją, bet į dominavimą: $v_bendras = 0$, kai vyrai dominuoja, $v_bendras = 0.5$ kai po lygiai abiejų lyčių mokslininkų, $v_bendras = 1$, kai moterys dominuoja tarp išvardintų mokslininkų. Duomenų mažinimo ir perkodavimo metodika yra plačiai taikoma socialiniuose moksluose (Field, 2013).

Statistinė duomenų analizė atlikta JASP programa.

Buvo atliktas χ^2 (chi kvadrato) nepriklausomumo testas, siekiant nustatyti, ar tarp dominuojančios mokslininkų pateikusių pranešimų lyties ir atrankos į konferenciją rezultato egzistuoja statistiškai reikšmingas ryšys.

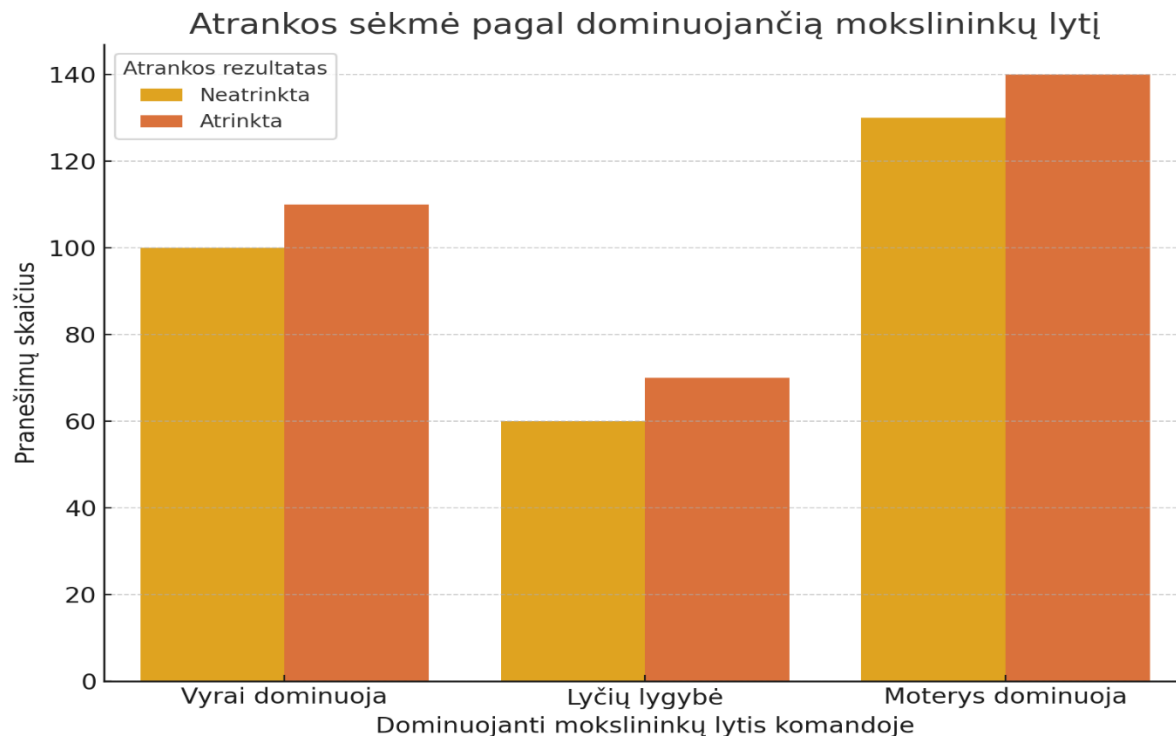
Gauti rezultatai:

χ^2 reikšmė: 0,739

Laisvės laipsniai (df): 2

p reikšmė: 0.691

Kadangi p reikšmė yra 0.691, tai yra gerokai didesnė už įprastą reikšmingumo lygį (pvz., 0.05 ar 0.01). Tai reiškia, kad nėra statistiškai reikšmingo ryšio tarp komandoje dominavusios mokslininkų lyties (v_bendras) ir sėkmės atrankoje į konferenciją (v4). Darytina išvada, kad hipotezė, jog vyrai, moterys ar mišrios komandos būtų statistiškai reikšmingai dažniau atrenkami arba neatrenkami nepasitvirtino. Gautas rezultatas yra pozityvus lyčių lygybės požiūriu. Tai gali reikšti, kad tiek vyrai, tiek moterys pateikia kokybiškas pranešimų santraukas, kurios turi vienodą šansą būti pristatomos konferencijoje. Kita vertus, duomenys rodo, kad socialinio darbo moksle (kiek tai galima spręsti pagal šią konferenciją) visgi labiau dominuoja mokslininkės moterys nei mokslininkai vyrai. Galimai tai lemia paties socialinio darbo specifika, nes ir socialinio darbo profesija yra išskirtinai moteriška, tačiau galbūt tam yra ir kitų priežasčių. Paveiksle nr. 8, sugeneruotame CharGPT pagalba, pateiktame grafike matyti, kad atrankos rezultatai (atrinkta vs. neatrinkta) yra gana panašūs tarp visų trijų grupių: komandų, kuriose dominavo vyrai, moterys arba buvo lyčių balansas.

Paveikslas Nr. 8

Gauti analizės rezultatai leidžia daryti keletą svarbių išvalgų. Visų pirma, remiantis pateiktais duomenimis, matyti, kad moterų mokslininkų skaičius socialinio darbo tyrimų lauke (bent jau pagal šios konferencijos pateiktų pranešimų autorių duomenis) yra žymiai didesnis nei vyrų. Tai atspindi bendresnę profesijos dinamiką – socialinis darbas istoriškai yra moterų dominuojama profesija, ir panašu, kad ši tendencija atsispindi ir akademiniam šios srities lauke.

Antra, χ^2 testu patvirtinta, kad dominuojanti autorių lytis pranešimo komandoje neturėjo statistiškai reikšmingos įtakos pranešimo atrankos rezultatui. Tai yra pozityvi išvada lyčių lygybės perspektyvoje – bent jau šioje konferencijoje akivaizdaus sisteminio šališkumo lyčių pagrindu atrankoje nepastebėta. Pranešimų santraukos, kurių autoriai – vyrai, moterys ar mišrios komandos, turėjo apylygę galimybę būti atrinkti į konferenciją.

Tačiau šie rezultatai taip pat kelia tam tikrų papildomų klausimų. Pavyzdžiui, ar ši lyčių lygybė atrankoje išlieka kitose akademinėse konferencijose ar disciplinose? Ar vis dar egzistuoja „stiklinės lubos“ lyderystės ar publikavimo srityse, net jei atrankos rezultatai rodytų lygybę? Šio tyrimo rėmuose į šiuos klausimus atsakyti negalima, tačiau tai galėtų būti tolimesnių tyrimų kryptis.

Apibendrinant, galima teigti, kad nors dominuojančios lyties poveikio atrankos rezultatui nenustatyta, šis analizės pjūvis svarbus atspirties taškas gilesnei diskusijai apie socialinio darbo akademinio lauko struktūrą ir potencialius tobulinimo aspektus.

3.3 Pranešimų pobūdis: empirinis ar teorinio pagrindo

Šiame skyriuje siekiama atliepti trečią tyrimo uždavinį – nustatyti, kiek 13-osios ESWRA konferencijos metu pateiktų pranešimų santraukų buvo pagrįstos empiriniu tyrimu, o kiek buvo teorinio pagrindo. Ši analizė padeda geriau suprasti, kokia metodologinė orientacija šiuo metu dominuoja socialinio darbo tyrimų lauke.

Kintamasis v5 buvo naudojamas siekiant identifikuoti, ar konferencijai pateiktame pranešime buvo atliktas empirinis tyrimas. Reikšmės interpretuojamos taip: v5 = 0 – pranešimas buvo teorinis, tyrimas nebuvo atliktas; v5 = 1 – pranešime buvo atliktas empirinis tyrimas.

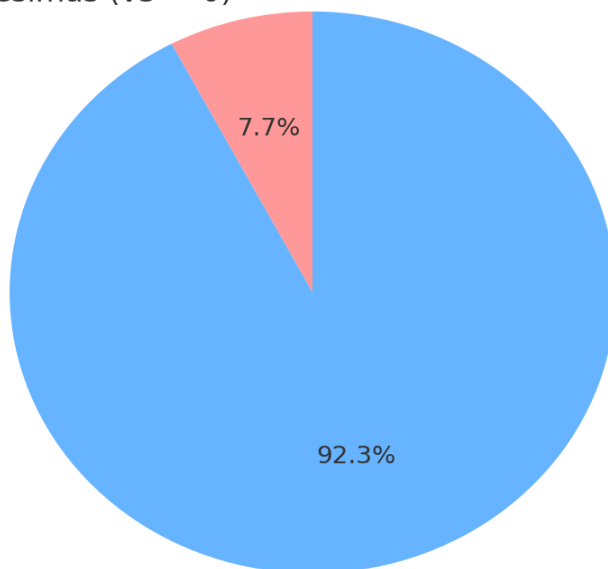
Statistinė analizė atlikta JASP programa, duomenų apdorojimui buvo pasitelkta dažnių lentelė.

Pranešimo tipas	Dažnis (n)	Procentas (%)
Teorinis pranešimas (v5 = 0)	47	7.7%
Tyrimu pagrįstas pranešimas (v5 = 1)	563	92.3%
Iš viso	610	100%

Didžioji dauguma pateiktų pranešimų – net 563 iš 610 – buvo pagrįsti empiriniu tyrimu, tai sudaro 92.3% visų atvejų. Tuo tarpu tik 7.7% pranešimų buvo teorinio pobūdžio, be empirinio tyrimo. Rezultatai pateikti Paveiksle Nr. 9, sugeneruotame ChatGPT pagalba.

Pranešimų tipų pasiskirstymas pagal tyrimo atlikimą (v5)

Teorinis pranešimas (v5 = 0)

Tyrimu pagrįstas pranešimas (v5 = 1)

Paveikslas Nr. 9

Šio analizės pjūvio rezultatai parodė labai ryškią tendenciją – net 92,3 % konferencijai pateiktų pranešimų buvo pagrįsti empiriniu tyrimu. Tuo tarpu tik 7,7 % visų pranešimų buvo teorinio pobūdžio. Tokie rezultatai rodo, kad socialinio darbo mokslo lauke, bent jau šios konferencijos kontekste, dominuoja empirinės metodologijos.

Tai leidžia kelti prielaidą, kad socialinio darbo moksle empirika yra ypač vertinama ir galimai net laikoma „standartu“ rengiant akademinius pranešimus. Tai savaime nėra nei teigiama, nei neigiama, tačiau vertėtų svarstyti, ar ši orientacija į empirinius duomenis nereiškia, kad teoriniams tyrimams ar konceptualiems diskursams lieka mažiau erdvės. Gali būti, kad teoriniai darbai pateikiami rečiau ne dėl mažesnės jų svarbos, o dėl to, kad jie sunkiau pritaikomi pagal konferencijų struktūrą ar atrankos kriterijus.

Kita vertus, socialinio darbo, kaip praktinės profesijos, prigimtis natūraliai skatina dominuojančią empirinę tyrimų orientaciją – siekiama pagrįsti veikimo metodus, įvertinti paslaugų efektyvumą, atliepti aktualius socialinius reiškinius remiantis realiais duomenimis. Tačiau galima klausti: ar nekyla pavojus, kad orientacija vien į empirinius duomenis gali riboti platesnį teorinį ir kritinį šios profesijos vystymąsi?

Taip pat verta pažymėti, kad ši analizė neatskleidžia, kokio pobūdžio buvo tie 47 teoriniai pranešimai – ar tai buvo konceptualios apžvalgos, normatyviniai modeliai, filosofiniai tyrimai, o gal teorinės sistemos plėtra? Ši įvairovė galėtų būti tolimesnių tyrimų objektas, siekiant geriau suprasti, kaip teorinis mąstymas vystomas socialinio darbo moksle ir kokias funkcijas jis atlieka šalia empirinių tyrimų.

Apibendrinant galima teigti, kad nors ši konferencija išryškino aiškią empirinės orientacijos tendenciją, vis tik būtina nepamiršti ir teorinio diskurso svarbos. Subalansuotas teorijos ir empirikos santykis galėtų užtikrinti visapusišką socialinio darbo mokslo raidą – tiek sprendžiant praktines problemas, tiek plėtojant naujus konceptualius pagrindus.

3.4 Tyrimų metodologija: kokybinė, kiekybinė ar mišri

Nustačius, kad absoliuti dauguma konferencijai pateiktų santraukų buvo parengtos remiantis empiriniais tyrimais, toliau buvo siekta sužinoti, kokios tyrimų metodologijos dominuoja pateiktuose empiriniuose pranešimuose (tik kai $v5=1$, analizuojami 92,3 proc. visų pranešimų): kokybinės, kiekybinės, ar mišrios. Koduojant duomenis šiems duomenims buvo naudotas $v6$ kintamasis, kurio reikšmės interpretuojamos taip: $v6=0$ buvo naudojamos kiekybinės tyrimų metodologijos (-a), $v6=1$ buvo naudojamos kokybinės tyrimų metodologijos (-a) arba $v5=1$, kai buvo naudojamos mišraus tipo tyrimų metodologijos.

Tarp konferencijai pateiktų pranešimų, kai buvo atliktas empirinis tyrimas ($v5=1$), statistinė analizė atlikta JASP programa, pasirinkta dažnių lentelė ir gauti tokie rezultatai:

Tyrimo metodologija Dažnis (n) Procentas (%)

Kiekybinė ($v6 = 0$)	71	12.6%
Kokybinė ($v6 = 1$)	361	64.1%
Mišri ($v6 = 2$)	131	23.3%
Iš viso	563	100%

Dažniausiai pranešimuose buvo taikoma kokybinė tyrimo metodologija – tokių atvejų buvo net 64.1% pranešimų (563 iš 610 visų pateiktų). Tai rodo, kad dalyviai dažniausiai rinkosi interpretatyvią, gilinimuisi į turinį skirtą analizę, būdingą edukologiniams ir socialiniams tyrimams. Tai gali būti aiškinama tiek pačios socialinio darbo disciplinos specifika, tiek tuo, kad šios metodikos leidžia gilintis į žmogaus patirtis, santykius, kontekstus bei socialinius reiškinius, kuriuos sunku išreikšti skaičiais. Tokia tendencija

dera su interpretatyvia paradigma, dažnai vyraujančia socialiniuose moksluose, ypač ten, kur svarbus dalyvių balsas, situatyvumas bei vykstančių procesų supratimas.

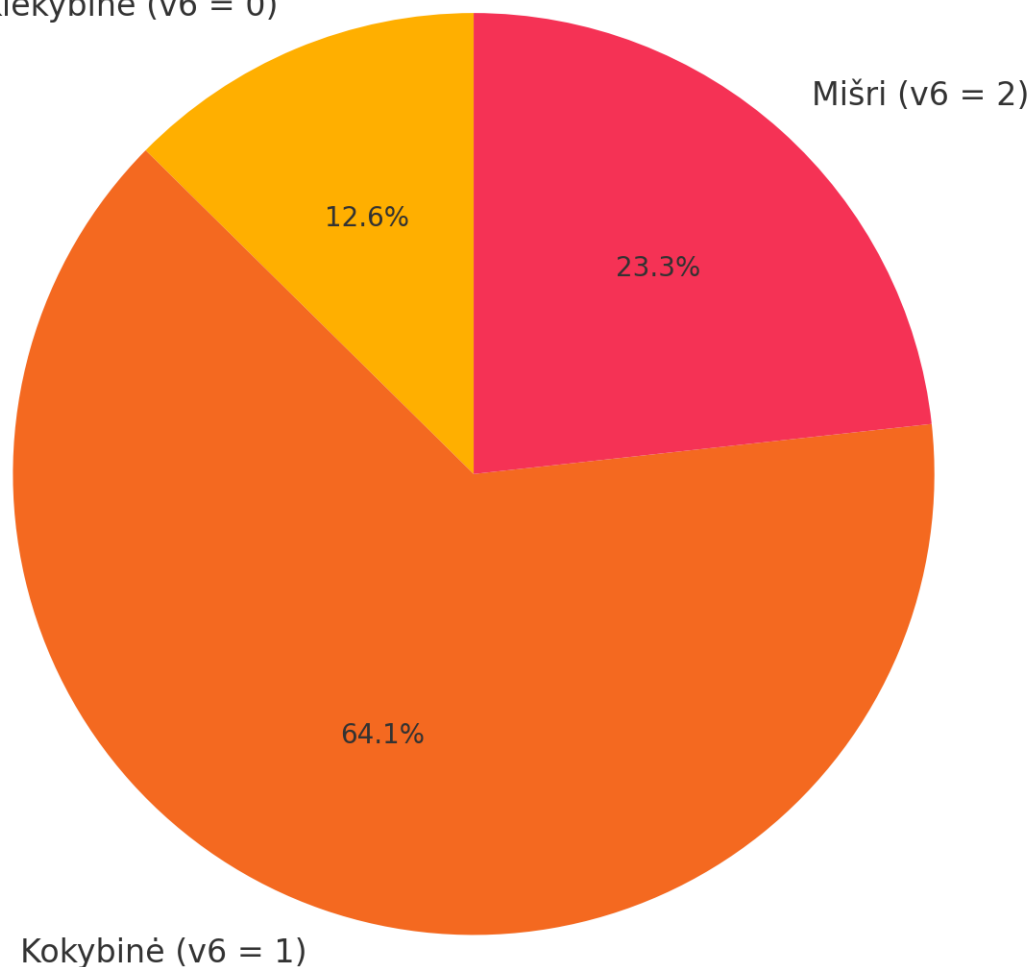
Tuo tarpu mišri metodologija, kai taikomi tiek kiekybiniai, tiek kokybiniai metodai, buvo naudota beveik ketvirtadalyje pranešimų, kas sudarė - 23.3%. Tai gali rodyti augantį poreikį integruoti skirtingus tyrimo metodus, siekiant gauti visapusiškesnį vaizdą apie tyrinėjamą reiškinį. Ši tendencija taip pat gali būti susijusi su didėjančiu metodologiniu raštingumu tyrėjų bendruomenėje ir noru pasitelkti stipriąsias abiejų – kokybinių ir kiekybinių – metodų puses.

Kiekybiniai metodai buvo mažiausiai paplitę – tik 12.6% pranešimų. Panašu, kad kiekybiniai tyrimai yra rečiau taikomi socialinio darbo tyrimų kontekste, o galbūt jie ir mažiau pasitarnauja socialinio darbo specifikai lyginant su kokybiniais tyrimais. Natūraliai kyla klausimai: Ar santykinai mažą kiekybinių tyrimų dalį lemia metodologiniai sunkumai atliekant didelės apimties duomenų rinkimą ir analizę socialiniame darbe? O gal kiekybiniai metodai socialinio darbo moksle laikomi mažiau tinkamais tam tikrų reiškinių tyrimui, ypač jei siekiama atliepti individualias, subjektyvias patirtis? Galima kelti prielaidą, kad mažesnis kiekybinių tyrimų kiekis taip pat susijęs su tuo, kad socialinio darbo tyrėjai dažnai dirba su pažeidžiamomis grupėmis, kur duomenų kiekybinis apibendrinimas gali būti problemiškas arba net neetiškas.

Šio pjūvio rezultatai pateikti Paveiksle nr. 10, sugeneruotame ChatGPT pagalba.

Empirinių pranešimų tyrimų metodologija (v6)

Kiekybinė (v6 = 0)

Paveikslas Nr. 10

Ši analizė parodė, kad socialinio darbo mokslininkai renkasi įvairias metodologijas, tačiau aiškiai vyrauja kokybinis požiūris. Ateities tyrimai galėtų gilintis, kokie konkretūs kokybiniai ar mišrūs metodai (pvz., atvejo analizė, fokus grupės, naratyvinis metodas ar veiklos tyrimas) buvo taikomi, bei kaip jie pritaikomi skirtingų tematikų ar klientų grupių tyrimuose. Taip pat būtų vertinga ištirti, ar tarp metodologijos pasirinkimo ir tyrimų atrankos į konferenciją egzistuoja statistinis ryšys – galbūt tam tikros metodologijos sulaukia didesnio recenzentų palankumo.

3.5 Tyrimų tarptautiškumas/lokalumas

Siekiant atiepti penktąjį tyrimo uždavinį, buvo analizuota, ar 13-ajai ESWRA konferencijai pateiktose empirinio pobūdžio pranešimų santraukose dominuoja lokalūs-nacionaliniai tyrimai, ar tarptautiniai-lyginamieji.

Kintamasis v7 buvo naudojamas siekiant identifikuoti, ar konferencijai pateiktas empirinio pobūdžio pranešimas (kai buvo atliktas tyrimas, t.y. v5=1) yra tarptautinis, t.y. tas pats tyrimas buvo atliekamas keliose šalyse ir buvo lyginami rezultatai tarpusavyje. Reikšmės interpretuojamos taip: v7 = 0 – pranešimas buvo lokalus-nacionalinis, v7 = 1 – pranešime buvo tarptautinis-lyginamasis.

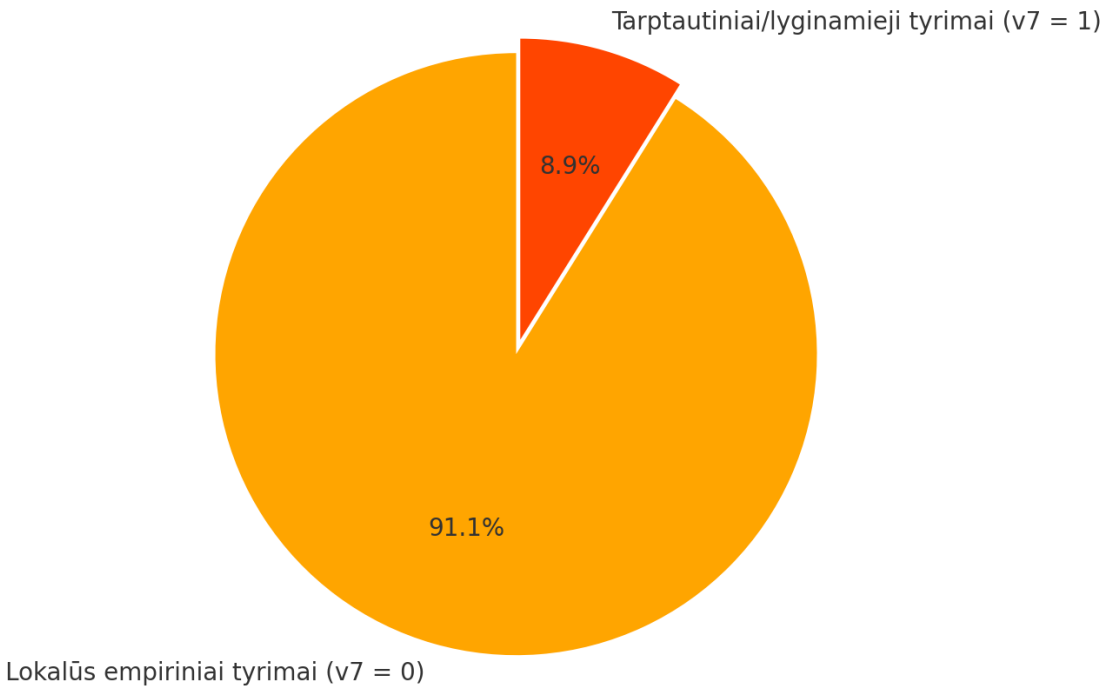
Statistinė analizė atlikta JASP programa, pasirinkta dažnių lentelė parodė tokius rezultatus:

Tarptautiškumo tipas	Dažnis (n)	Procentas (%)
Lokalūs / nacionaliniai (v7 = 0)	513	91.1%
Tarptautiniai / lyginamieji (v7 = 1)	50	8.9%
Iš viso	563	100%

Dažnių analizė parodė, kad dauguma konferencijai pateiktų empirinio pobūdžio pranešimų pristatė lokalius tyrimus. Net 91.1 % visų pateikčių (n = 563) tyrimas buvo atliktas vienoje šalyje. Tuo tarpu tik 8.9 % pranešimų (n = 50) buvo tarptautiniai-lyginamieji, t. y. tyrimai, atlikti keliose šalyse ir rezultatai lyginti tarpusavyje.

Paveiksle Nr. 11, kuris sugeneruotas su ChartGPT, pateiktas empirinių pranešimų tarptautiškumo analizės rezultatas.

Lokalūs empiriniai tyrimai vs. tarptautiniai

Paveikslas Nr. 11

Analizuojant empiriniais duomenimis grįstus pranešimus paaiškėjo, kad didžioji jų dalis buvo lokalūs arba nacionalinio pobūdžio, tuo tarpu tarptautinių ar lyginamųjų tyrimų dalis buvo gerokai mažesnė. Tokia disproporcija gali būti paaiškinama keliais aspektais.

Visų pirma, nacionaliniai tyrimai paprastai yra lengviau organizuojami – jiems nereikia koordinacijos tarp šalių partnerių, mažiau biurokratinių ir kalbinių kliūčių, taip pat dažnai pakanka vietinio finansavimo ar institucinių išteklių. Socialinio darbo tyrėjai, dirbantys vienoje šalyje ar vietos bendruomenėje, gali veiksmingiau reaguoti į specifinius socialinius kontekstus ir politikos ypatumus. Tai ypač svarbu socialinio darbo moksle, kuris stipriai priklauso nuo nacionalinių politinių, kultūrinių bei socialinių veiksnių.

Tačiau mažesnis tarptautinių/lyginamųjų tyrimų kiekis kelia tam tikrų klausimų. Ar tai reiškia, kad socialinio darbo tyrėjai vis dar gana retai bendradarbiauja tarptautiniu mastu? O gal tokie tyrimai reikalauja daugiau finansinių, logistinių ir kalbinių resursų, kurių daugelyje akademinių institucijų trūksta? Taip pat galima kelti hipotezę, kad kai

kuriais atvejais tyrėjai gali pasirinkti teikti nacionalinius tyrimus konferencijai dėl aiškesnio problemos apibrėžtumo ir didesnės galimybės būti suprastiems recenzentų.

Nepaisant to, kad tarptautiniai tyrimai buvo retesni, jų buvimas yra labai svarbus – jie leidžia lyginti skirtingų šalių praktiką, socialinės politikos modelius, paslaugų organizavimo principus ir klientų patirtis. Toks palyginimas stiprina žinių mainus, leidžia identifikuoti universalias tendencijas ir kartu išskirti kontekstinius skirtumus, kurie gali būti naudingi politikos formavimui ar moksliniam diskursui.

Ateities tyrimai galėtų gilintis į klausimą, kokio pobūdžio temos dažniau pasirenkamos tarptautiniuose tyrimuose ir kokios – nacionaliniuose, ar yra skirtumų metodologijoje, tyrimo apimtyje, finansavimo šaltiniuose. Taip pat būtų tikslinga įvertinti, ar egzistuoja atrankos į konferenciją sėkmės skirtumai tarp lokalių ir tarptautinių tyrimų.

3.6 Empirinių pranešimų pasiskirstymas pagal tematiką

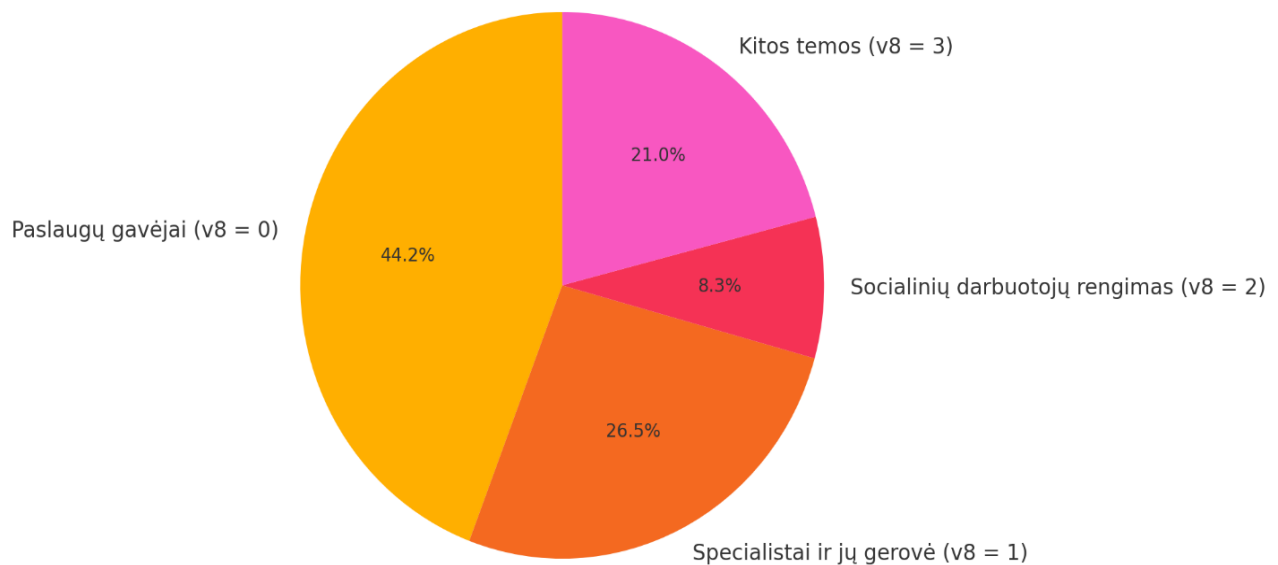
Atliepiant šeštąjį tyrimo uždavinį - nustatyti aktualiai įgyvendinamų tyrimų tematikų tendencijas (kintamasis v8), empirinio pobūdžio pranešimų santraukos (kai v5=1) buvo grupuojamos į 1) tyrimus apie socialinio darbo klientus, v8=0, 2) tyrimus apie specialistus ir jų gerovę v8=1 (pvz., socialinių darbuotojų darbo sąlygos, pagalbos teikėjų perdegimas ir pan.), 3) v8=2 tyrimus apie socialinių darbuotojų rengimą (studijas, mokymą), 4) tyrimus kitomis temomis v8=3 (pvz., apie paslaugų politiką, organizavimą, institucinį bendradarbiavimą ir pan.).

Statistinė analizė atlikta JASP programa, pasirinkta dažnių lentelė parodė tokius rezultatus:

Tyrimo tema	Dažnis (n)	Procentas (%)
Socialinio darbo klientai (v8 = 0)	249	44.2%
Specialistai ir jų gerovė (v8 = 1)	149	26.5%
Socialinių darbuotojų rengimas (studijos, mokymai) (v8 = 2)	47	8.3%
Kitos temos (politika, organizavimas ir pan.) (v8 = 3)	118	21.0%
Iš viso	563	100%

Pagal pateiktus duomenis (kintamasis v8) matyti, kad didžioji dalis pranešimų (44,2%) buvo skirti paslaugų gavėjams. Antroje vietoje – tyrimai apie specialistus ir jų gerovę (26,5%). Kitos temos sudarė penktadalį (21,0%), o socialinių darbuotojų rengimo klausimams buvo skirta mažiausiai dėmesio – vos 8,3%. Gauti rezultatai atspindėti skritulinėje diagramoje Paveiksle Nr. 12, sugeneruotame ChatGPT pagalba.

Pranešimų temų pasiskirstymas pagal santraukų analizę

Paveikslas Nr. 12

3.7 Empirinių tyrimų apie SD klientus pasiskirstymas pagal grupes

Siekiant atliepti septintą tyrimo uždavinį - nustatyti, kokios socialinio darbo klientų grupės dominuoja pateiktose pranešimų santraukuose pristatomuose empiriniuose tyrimuose - visi empiriniai pranešimai, kuriuose buvo tiriami socialinio darbo klientai buvo grupuojami į šias grupes:

1) vaikai ir jaunimas (kitamasis v9.1), 2) šeimos (kintamasis v9.2), 3) pagyvenę asmenys (kintamasis v9.3), 4) negalią turintys asmenys (kintamasis v9.4), 4) suaugę asmenys, esantys rizikoje ar krizėje, pvz., benamiai, skurstantys, moterys patiriančios smurtą ir pan. (kintamasis v9.5), 5) priklausomybę turintys asmenys (kintamasis v9.6), 6) pabėgėliai bei etninių mažumų atstovai (kintamasis v9.7), 7) nuteistieji (kintamasis v9.8). Jei kintamojo reikšmė lygi 0, tai pranešimas ne apie nurodytą paslaugų gavėjų grupę, o jei kintamojo reikšmė lygi 1, tuomet empirinis pranešimas buvo apie nurodytą paslaugų gavėjų grupę.

Šis analizės pjūvis padeda nustatyti, kokios socialinio darbo klientų grupės susilaukia daugiausia mokslininkų dėmesio, taipogi galima analizuoti sąsają tarp paslaugų gavėjų bei šalies, siekiant nustatyti, kaip klientų grupių tyrimai siejasi su atstovaujama regionais..

Statistinė analizė atlikta su JASP programa, pasirinkti analizei duomenys apriboti, nes analizuojami tik empirinio pobūdžio pranešimai (v=5) apie paslaugų gavėjus (v8=0). Viso analizuoti 249 pranešimai iš 610, pateiktų konferencijai. Taipogi atkreiptinas dėmesys, jog kai kuriuose pranešimuose apie paslaugų gavėjus buvo tiriamos kelios paslaugų gavėjų grupės, pvz., vaikai ir jaunimas ir šeimos ir pan.

Pasitelkus JASP aprašomosios statistikos dažnių lentelę, gauti duomenys pavaizduoti žemiau pateiktoje lentelėje Nr. 1:

Lentelė Nr. 1 Empirinių tyrimų pasiskirstymas pagal grupes:

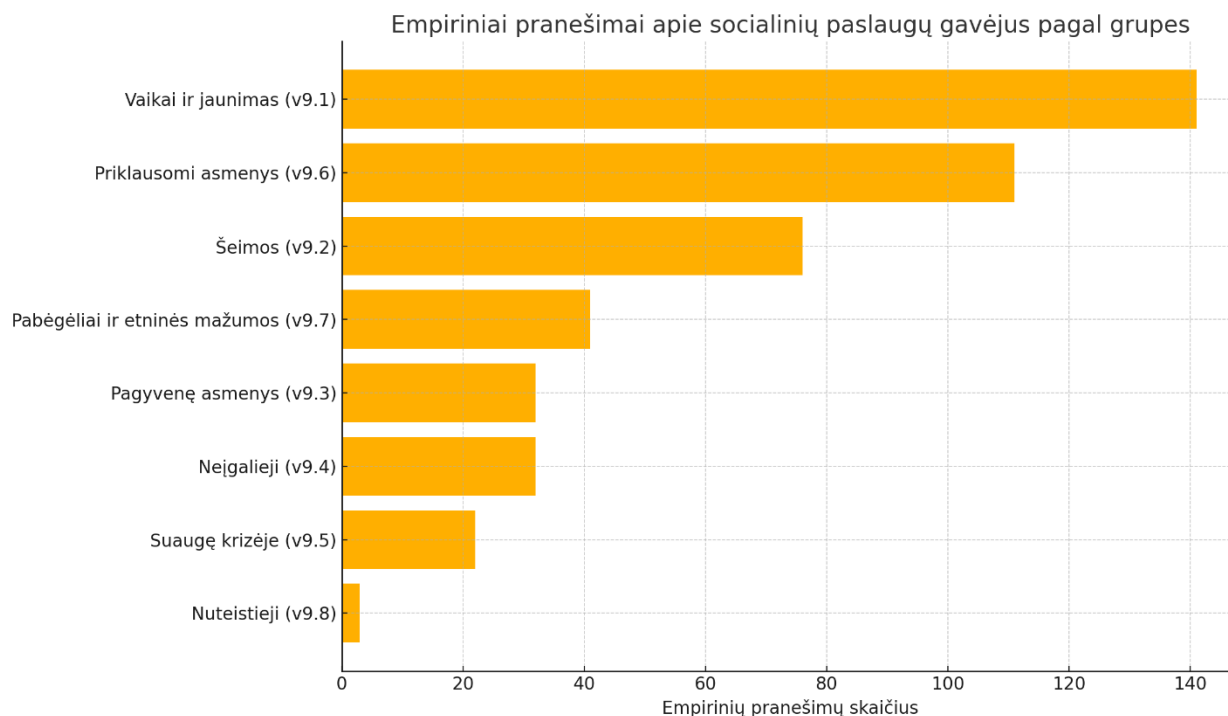
Kintamasis	Paslaugų gavėjų grupė	Reikšmė = 1 (n)	Reikšmė = 1 (%)	Reikšmė = 0 (n)	Reikšmė = 0 (%)	Iš viso
v9.1	Vaikai ir jaunimas	141	56.6%	108	43.4%	249
v9.2	Šeimos	76	30.5%	173	69.5%	249
v9.3	Pagyvenę asmenys	32	12.9%	217	87.1%	249
v9.4	Neįgalieji	32	12.9%	217	87.1%	249
v9.5	Suaugę rizikos ar krizės situacijoje	41	16.5%	208	83.5%	249
v9.6	Priklausomi asmenys	138	55.4%	111	44.6%	249
v9.7	Pabėgėliai, etninių mažumų atstovai	41	16.5%	208	83.5%	249
v9.8	Nuteistieji	3	1.2%	246	98.8%	249

Tyrimo rezultatai atskleidė aiškią disproporciją tarp socialinio darbo klientų grupių, apie kurias buvo atlikti empiriniai tyrimai. Daugiausia dėmesio skirta vaikams ir jaunimui (n=141, 56.6%) bei priklausomybes turintiems asmenims (n=111, 44.6%). Šios dvi grupės sudarė daugiau nei pusę visų empirinio pobūdžio pranešimų apie paslaugų gavėjus. Tai gali būti siejama su šių grupių problemų aktualumu, jautrumu ir politiniu matomumu daugelyje šalių.

Šeimų tematikai skirtų tyrimų dalis irgi reikšminga (n=76, 30.5%), ypač atsižvelgiant į tai, kad dažnai ji analizuojama kartu su vaikais ir jaunimu. Tokios tendencijos rodo šeimos kaip vientiso tyrimo objekto svarbą socialiniame darbe.

Kitos paslaugų gavėjų grupės – pagyvenę asmenys (n=32, 12.9%), neįgalieji (n=32, 12.9%), suaugusieji rizikos situacijose (n=41, 16.5%), pabėgėliai (n=3, 1.2%) – buvo tiriami rečiau. Ypač išsiskyrė mažas tyrimų santraukų apie nuteistuosius kiekis (n=22, 8.8%), kas gali rodyti jų marginalizaciją ar mažesnę akademinės bendruomenės susidomėjimą. Kita vertus, tai gali būti nulemta ir praktinių iššūkių – prieigos prie šios grupės ribotumo, tyrimų etinių ar logistinių iššūkių.

Duomenys apie empirinių pranešimų pasiskirstymą pagal paslaugų gavėjų grupes atvaizduoti Paveiksle Nr. 13, sugeneruotame ChatGPT pagalba:

Paveikslas Nr. 13

Papildant septinto tyrimo uždavinio analizę pasitelkdama JASP programą, buvo atlikti χ^2 (chi kvadrato) nepriklausomumo testai, siekiant nustatyti, ar yra statistiškai reikšmingas ryšys tarp pateikusiojo pranešimą mokslininko regiono (v2_region) bei nagrinėtos klientų grupės (v9.1 – v9.8) tarp konferencijai pateiktų empirinio pobūdžio pranešimų (kai v5=1, n=563).

Kintamasis Paslaugų gav. grupė		χ^2 reikšmė	Laisvės laipsnis (df)	P reikšmė
v9.1	Vaikai ir jaunimas	12,416	11	0,333
v9.2	Šeimos	19,075	11	0,060
v9.3	Pagyvenę asmenys	4,547	11	0,951

Kintamasis Paslaugų gav. grupė		χ^2 reikšmė	Laisvės laipsnis (df)	P reikšmė
v9.4	Neįgalieji	4,019	11	0,969
v9.5	Suaugę rizikos ar krizės situacijoje	4,934	11	0,934
v9.6	Priklausomi asmenys	12,585	11	0,321
v9.7	Pabėgėliai, etninių mažumų atstovai	27,037	11	0,005
v9.8	Nuteistieji	8,182	11	0,697

Vienintelė statistiškai reikšminga reikšmė ($p < 0,05$) gauta pabėgėlių ir etninių mažumų atstovų paslaugų gavėjų grupėje. Tai reiškia, kad tyrimų apie šią grupę pasiskirstymas stipriai priklauso nuo mokslininko atstovaujamo regiono, kas galimai rodo, kad šiai grupei skiriamas didesnis dėmesys yra sąlygotas regioninės problematikos.

Apibendrinant galima teigti, kad vaikų, jaunimo ir priklausomybių temos dominuoja tarp pateiktų 13-ajai ESWRA konferencijai empirinių pranešimų, tačiau egzistuoja tyrimų balanso stoka kitų pažeidžiamų grupių atžvilgiu. Šios įžvalgos galėtų būti atspirties taškas tolesniems tyrimams apie tai, kodėl tam tikros grupės yra mažiau matomos moksliniuose diskursuose bei kaip tai gali paveikti socialinio darbo politiką ir praktiką.

3.8 Pranešimų sąsaja su konferencijos tema

Siekiant atliepti aštuntą tyrimo uždavinį suskaičiuota, kokia dalis konferencijai pateiktų pranešimų atliepė į pagrindinę konferencijos temą (kintamasis v10).

Iš 610 konferencijai pateiktų pranešimų santraukų 219 buvo tokių, kurių pavadinime ir raktiniuose žodžiuose yra aiški nuoroda į skaitmenizaciją socialiniame darbe, minimos skaitmeninės technologijos, inovatyvios technologijos soc. darbe ir pan.. Atitinkamai su konferencijos tema tiesiogiai nesusijusių pranešimų buvo 391.

Statistinė analizė atlikta JASP programa, pasirinkta dažnių lentelė, kurios rezultatai atvaizduoti ChatGPT pagalba:

v10 reikšmė Aprašymas		Dažnis (n) Procentai (%)	
0	Pranešimas neatliepė konferencijos temos	391	64.1%
1	Pranešimas atitiko konferencijos temą	219	35.9%
Iš viso		610	100%

Analizė parodė, kad daugiau nei trečdalis - 35,9 % konferencijai pateiktų pranešimų buvo aiškiai susiję su pagrindine konferencijos tema – skaitmenizacijos procesais socialiniame darbe ir 4-ąja pramonės revoliucija. Tai reikšminga dalis, turint omenyje, jog tema yra gana nauja socialinio darbo mokslo lauke. Toks rezultatas leidžia daryti išvadą, kad mokslininkų susidomėjimas skaitmeninėmis inovacijomis socialinio darbo kontekste jau yra pastebimas ir kryptingas.

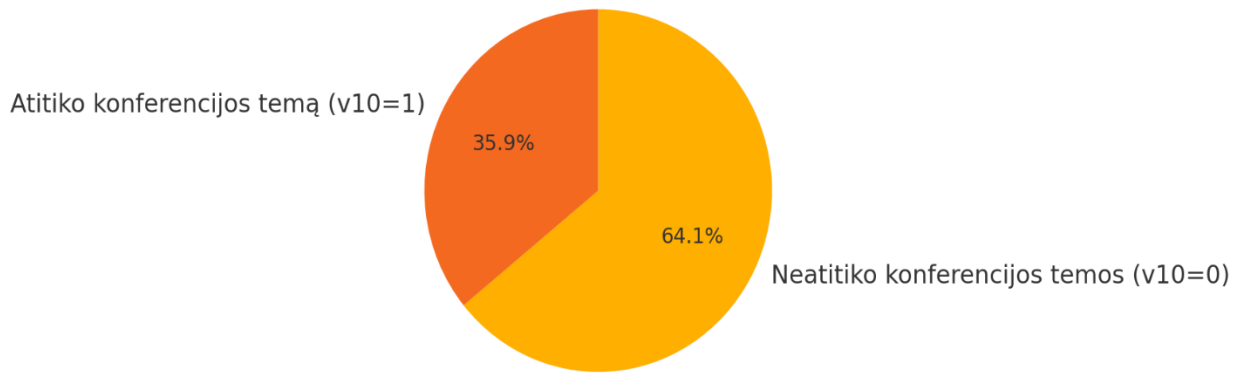
Tai, kad daugiau nei trečdalis pranešimų atitiko temą, rodo ne tik aktyvų atsiliepimą į konferencijos organizatorių kvietimą, bet ir tai, kad tyrėjai pradeda matyti ryšį tarp savo darbo ir platesnių skaitmeninių bei technologinių pokyčių. Galima teigti, kad su tema nebuvo prašauta – priešingai, ji jau formuoja naujas tyrimų kryptis socialinio darbo srityje.

Kita vertus, kadangi likę 64,1 % pranešimų nebuvo tiesiogiai susiję su konferencijos tema, tai rodo, kad tradicinės socialinio darbo tyrimų temos – apie klientų grupes, paslaugų teikimą ir politikos aspektus – vis dar išlieka dominuojančios. Tai natūralu, nes šios temos yra ilgalaikės ir susijusios su praktiniais profesijos iššūkiais.

Vis dėlto, tyrimo duomenys leidžia daryti pozityvią prielaidą: nors skaitmenizacijos tema dar tik įsitvirtina socialinio darbo tyrimų lauke, jau dabar ji sulaukia reikšmingo mokslininkų dėmesio, o tai gali būti laikoma ženklu, kad socialinis darbas aktyviai reaguoja į technologinius ir visuomeninius pokyčius. Šioje perspektyvoje tokios konferencijos tampa svarbiu trampoline naujoms tematikoms ir tarpdisciplininiam tyrimams plėtotis.

Šio pjūvio rezultatai atvaizduoti Paveiksle Nr. 14, sugeneruotame ChatGPT pagalba.

Pranešimų atitikimas konferencijos temai (kintamasis v10)

Paveikslas Nr. 14

TYRIMO REZULTATŲ APTARIMAS

Pirmajame tyrimo etape, atskleidžiant pirmąjį uždavinį, buvo suskaičiuota kiek pranešimų ir iš kokių šalių pateikta viso, bei kiek pranešimų atrinkta konferencijai, kokie regionai buvo atstovaujami gausiausiai ir iš kurių nebuvo teikta pranešimų. Šis pjūvis gali padėti suprasti, kurios valstybės aktyviausiai pristatė savo tyrimus ESWRA konferencijai, kokios šalys ir iš kokių regionų dalyvauja socialinio darbo moksliniuose tyrimuose ir kurios yra mažiau atstovaujamos.

Duomenų analizė parodė, kad daugiausia pranešimų 13-ajai ESWRA konferencijai pateikė Šiaurės ir Vakarų Europos šalių mokslininkai, o Rytų Europos, Azijos ir Afrikos regionai buvo atstovaujami gerokai mažesniu mastu. Atsižvelgiant į tai, kad ESWRA yra Europos socialinio darbo tyrimų asociacija, ribotas Azijos ir Afrikos regionų dalyvavimas yra suprantamas. Vis dėlto, siekiant didesnės geografinės įvairovės ir žinių mainų globaliame kontekste, būtų tikslinga kryptingai skatinti mažiau atstovaujamų regionų įtraukimą, pavyzdžiui, numatant finansines paskatas, kvotas ar kitokias palankesnes sąlygas jų mokslininkams dalyvauti. Ypač svarbu būtų tyrinėti, kodėl Rytų Europos regionas šios konferencijos kontekste yra atstovaujamas taip negausiai.

Statistiškai reikšmingas ryšys nustatytas tarp pranešimą pateikusiojo mokslininko šalies (p reikšmė: 0.029) bei regiono (p reikšmė: 0.002) ir atrankos į konferenciją sėkmės. Šalis, iš kurios nurodė esąs mokslininkas darė įtaką pranešimo atrankos sėkmei: tikimybė, jog pranešimas bus atrinktas, reikšmingai skyrėsi tarp skirtingų regionų bei šalių. Pagal pateiktų pranešimų konferencijai kiekį dominuoja Šiaurės Europa, kurios mokslininkai pateikė 268 pranešimus, iš kurių 185 (69%) buvo atrinkti; bei Vakarų Europos šalys - 104 pateikti pranešimai, iš kurių 63 (60.6%) atrinkti. Trečias pagal pateiktų pranešimų kiekį regionas – Vakarų Azija, pateikti 92 pranešimai, tačiau tik 44 (47.8%) atrinkti. Pietų Europa pateikė 63 pranešimus (atrinkta 43), pasiekdama 68.3% atrankos sėkmę, panašią į Šiaurės Europą. Rytų Europa su 26 pateiktais pranešimais, iš kurių atrinkta 15 (57.7%), išlieka mažiau aktyvi, tačiau vis tiek matoma konferencijos erdvėje.

Australija ir Okeanija pateikė 11 pranešimų, iš kurių atrinkta net 9 (81.8%) – tai aukščiausias santykinis sėkmės rodiklis, kuris galimai rodo aukštą mokslinių pranešimų kokybę arba tam tikrą galimą atrankos šališkumą. Nors pranešimų santraukos buvo recenzuotos anonimiškai, visgi konferencijos organizatoriai galbūt galėjo daryti įtaką ir iš panašiai įvertintų pranešimų pasirinkti tuos, kurie galbūt įdomesni tuo, kad yra iš labiau nutolusių regionų ir praplečia konferencijos atstovaujamą geografiją. Visgi tai tik spėjimas, kuris nebuvo tikrinamas.

Šiaurės Amerika pateikė 38 pranešimus, iš kurių atrinkta 22 (57.9%), išlaikydama vidutinį atrankos sėkmės lygį.

Pietų Azija, Pietryčių Azija, Vakarų, Rytų ir Pietų Afrika pateikė po 1–3 pranešimus, tačiau nebuvo atrinktas nė vienas.

Nustatyta, kad daugiausia pranešimų konferencijai pateikė Jungtinė Karalystė – viso 115, iš kurių atrinkta 75 (65.2%), tai rodo itin aktyvų šios šalies mokslininkų akademinį dalyvavimą bei aukštą atrankos sėkmę. Antra pagal aktyvumą šalis, pateikusi 81 pranešimą, yra Izraelis, tačiau atrankos rodiklis yra šiek tiek mažesnis nei vidutinis atrinkta tik 38 (46.9%). Norvegijos atstovai pateikė 38 pranešimus, iš jų konferencijai atrinkta 25 (65.8%), tai gan aukštas atrankos sėkmės rodiklis.

Tarp aktyviu dalyvavimu konferencijoje pasižymėjusių šalių yra ir Nyderlandai, šios šalies mokslininkai pateikė 34 pranešimus, iš jų 20 atrinkta (58.8%).

Švedija taip pat pateikė 34 pranešimus, iš kurių 24 buvo atrinkti (70.6%) – tai vienas aukščiausių atrankos rodiklių tarp daugiausiai pranešimų pateikusių šalių.

Viena sėkmingiausių šalių konferencijoje yra Suomija, kurios mokslininkai pateikė 32 pranešimus, iš jų 23 atrinkti (71.9%) – tai labai aukštas atrankos sėkmės rodiklis, galimai rodantis pranešimų aktualumą ir akademinę kokybę. Italija pateikė 31 pranešimą, iš kurių atrinktas 21 (67.7%), šalis demonstruoja stabilų rezultatą ir geriausią aktyvumą iš Pietų Europos šalių. Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV) pateikė 31 pranešimą, iš jų 20 atrinkta

(64.5%), nors šalis nėra gausiai atstovaujama, atsižvelgiant į jos dydį, tačiau šios šalies mokslininkų tyrimai yra vertinami ir aktualūs ESWRA, sprendžiant pagal atrankos sėkmę.

Vokietija pateikė 23 pranešimus, iš jų 11 atrinkta (47.8%), nors šalies mokslininkai gan aktyviai teikė pranešimus konferencijai, atrankos sėkmės lygis yra žemesnis, kas gali reikšti, jog pranešimų lygis ar tematika ne visai atitinka konferencijos atrankos kriterijus. Tačiau galbūt čia vaidmenį vaidina ir kiti aspektai: Vokietijoje socialinis darbas yra studijuojamas kolegijose, o ne universitetuose. Kolegijų dėstytojai dažnai turi mokslų daktaro laipsnį, tačiau jiems neprivalu įgyvendinti mokslinius tyrimus, publikuoti ar dalyvauti aukšto lygio mokslinėse konferencijose. Tai galėtų būti priežastis, kodėl Vokietija – būdama didžiausia Europos valstybė – pakankamai negausiai atstovaujama šioje konferencijoje. Panašiai galima būtų svartyti ir apie tai, kodėl konferencijoje taip negausiai atstovaujama tokia didelė Europos valstybė kaip Prancūzija.

Mažai pranešimų teikusios, bet sėkme atrankoje pasižymėjusios šalys yra Australija: iš 5 pranešimų, visi atrinkti – puikus rezultatas, Albanija: iš 2-jų pateiktų, abu atrinkti, Omanas: 2 iš 2 pateiktų pranešimų atrinkti.

Islandija, Argentina, Lietuva, Portugalija – pateikė nuo 4 iki 16 pranešimų, iš kurių atrinkta daugiau nei pusė (pvz., Lietuvos pranešimų atrinkta 13 iš 16). Visgi Lietuvos rodiklis gali būti iškreiptas todėl, kad konferencija vyko Lietuvoje. Mokslininkams buvo ir lengviau atvykti į konferenciją, ir dalis pranešėjų patys buvo šios konferencijos organizatoriai.

Mokslininkai iš tokių šalių kaip Nigerija, Saudo Arabija, Slovėnija, Pietų Afrikos Respublika, Uganda, Indija pateikė po 1–2 pranešimus, bet nė vienas nebuvo atrinktas, kas galimai indikuoja apie skirtingus pranešimų standartus, neatinkančius ESWRA konferencijos lygio.

Vokietijos, Danijos, Čekijos, Rumunijos, Kanados, Šveicarijos, Ispanijos, Slovakijos, Lenkijos, Turkijos pranešimų atrankos lygis svyruoja tarp 50–60%, t. y. atitinka vidutinį bendrą konferencijos atrankos lygį.

Apibendrinant galima teigti, kad Vakarų ir Šiaurės Europos šalys (Jungtinė Karalystė, Norvegija, Švedija, Suomija, Nyderlandai, Belgija) ne tik dominuoja kiekybiškai, bet ir pasižymi aukštu pranešimų atrankos sėkmės rodikliu. Australijos, Italijos ir Portugalijos atrankos sėkmė rodo, kad mažesnės šalys taip pat gali būti labai konkurencingos turinio prasme. Izraelio ir Vokietijos pavyzdys rodo, kad ne būtinai didelis pranešimų skaičius lemia ir didesnę atrankos sėkmę, nes šių šalių daugiau nei pusė pranešimų nepaėjo atrankos į konferenciją.

Analizuojant konferencijai pateiktus pranešimus, tarp visų išvardintų mokslininkų, moterų buvo tris kartus daugiau nei vyrų (446 vyriškos lyties ir 1102 moteriškos lyties mokslininkų), tačiau perkodavus duomenis ir atlikus statistinę analizę paaiškėjo, kad tarp patekusiojo pranešimo lyties ir pranešimo atrankos į konferenciją sėkmės nėra statistiškai reikšmingo ryšio ($p = 0.691$). Tai rodo, kad nors akademinėje socialinio

darbo bendruomenėje vyrauja moterys, tai neturi reikšmingos įtakos pranešimo atrankos rezultatams. Kitaip tariant, lytis neturi įtakos tam, ar pranešimas bus priimtas konferencijai, o tai leidžia daryti prielaidą, kad atrankos procesas išlieka neutralus lyčiai ir pagrįstas kitais kriterijais, tokiais kaip pranešimo turinys, aktualumas ar mokslinis pagrįstumas.

Analizuojant konferencijai pateiktų pranešimų pobūdį paaiškėjo, kad net 92.3% pranešimų buvo pagrįsti empiriniu tyrimu, ir tik 7.7% – teorinio pobūdžio. Šie rezultatai rodo aiškių empirinių tyrimų dominavimą socialinio darbo moksle, kas leidžia teigti, jog mokslininkai orientuojasi į praktinių problemų analizę ir sprendimų paiešką.

Tarp konferencijai pateiktų empirinių pranešimų dominavo tie, kuriuose taikyta kokybinė tyrimų metodologija – jie sudarė net 64,1 % visų atvejų. Mišri metodologija, kai derinami tiek kiekybiniai, tiek kokybiniai metodai, buvo naudota 23,3 % pranešimų, o vien kiekybiniai tyrimai sudarė tik 12,6 %. Šie rezultatai rodo, kad socialinio darbo tyrėjai dažniausiai pasitelkia prasminę analizę, orientuotą į gilų socialinių reiškinių supratimą ir konteksto atskleidimą.

Tai leidžia daryti prielaidą, jog kokybinė metodologija yra ne tik populiareesnė, bet ir labiau pritaikoma analizuojant socialinio darbo praktiką, kur individualūs kontekstai, patirtys ir vertybiniai aspektai dažnai reikalauja lankstaus ir gilaus interpretavimo, kurio galimybės ribotos taikant vien kiekybinius metodus.

Tarp empirinių pranešimų, pateiktų ESWRA konferencijai, akivaizdžiai dominavo lokalūs, nacionaliniai tyrimai – jų buvo net 91.1%. Tuo tarpu tik 8.9% pranešimų buvo tarptautiniai (kai tyrimai buvo atliekami keliose šalyse ir rezultatai lyginami). Šie rezultatai rodo, kad daugiausia dėmesio socialinio darbo mokslininkai skiria lokaliems kontekstams bei problemoms, o tarptautinis bendradarbiavimas yra palyginti retas.

Dauguma konferencijai pateiktų empirinių pranešimų buvo apie socialinio darbo klientų grupes (44.2% visų tyrimų), tai rodo, kad mokslininkai orientuojasi į socialinio darbo klientus, jų poreikių bei patirčių analizę. Antrą vietą pagal dažnį tarp visų empirinio pobūdžio pranešimų užima tyrimai apie socialinio darbo specialistus bei jų gerovę (26.5%), tai rodo, kad teikiamas dėmesys ne tik klientams, bet ir pagalbos teikėjų psichosocialiniams bei darbo sąlygų klausimams. Šiek tiek mažiau (21.0%) pranešimų buvo skirta kitoms temoms, tokioms kaip socialinės politikos formavimas, paslaugų organizavimas ar tarpinstitucinis bendradarbiavimas.

Socialinių darbuotojų rengimo klausimams skirta mažiausiai dėmesio (8.3% visų empirinių pranešimų), kas leidžia daryti išvadą, kad ši sritis dar išlieka mokslinių tyrimų paraštėse (bent jau vertinant šios konferencijos požiūriu), nepaisant jos reikšmės socialinio darbo profesijos raidai. Kita vertus, Europoje veikia kita asociacija, vienijanti socialinio darbo mokyklas ir rengėjus, tad galimai tyrimų netrūksta, tik jie skelbiami kitose konferencijose.

Tarp empirinių pranešimų, orientuotų į socialinio darbo klientus, daugiausia dėmesio sulaukė vaikų ir jaunimo (56.6%) bei šeimų (30.5%) grupės. Abi šios grupės kartu sudaro net 87.1% visų atvejų. Reikšmingą dalį taip pat sudarė pranešimai apie priklausomus asmenis (55.4%), kas atskleidžia šios socialinės problemos aktualumą ir galimą prioritetizavimą socialinio darbo srityje. Kitų grupių – pagyvenusių asmenų, neįgaliųjų, pabėgėlių bei etninių mažumų – atžvilgiu pastebimas gerokai mažesnis dėmesys (po 12.9–16.5%), o nuteistieji buvo nagrinėti rečiausiai – tik 1.2% atvejų.

35.9% konferencijai pateiktų pranešimų tiesiogiai atliepė pagrindinę konferencijos temą, susijusią su skaitmenizacija ir 4-ąja pramonės revoliucija socialiniame darbe. Tai rodo, kad pasirinkta itin aktuali bei gana stipriai tyrinėjama tema ir skaitmenizacija bei inovacijos socialiniame darbe yra aktuali ir novatoriška tema. Nors didžioji dalis pranešimų (64.1%) buvo orientuoti į tradicines socialinio darbo tyrimų temas, tokias kaip darbas su vaikais, šeimomis ar priklausomais asmenimis, visgi socialinio darbo mokslininkai suvokia bei atliepia savo tyrimuose 4-osios pramonės revoliucijos bei skaitmanizacijos aktualijas.

TYRIMO RIBOTUMAI

Atliekant šį tyrimą buvo siekiama kiek įmanoma nuosekliau ir sistemiškiau išanalizuoti 13-ajai Europos socialinio darbo tyrimų asociacijos (ESWRA) konferencijai pateiktas pranešimų santraukas, tačiau, kaip ir bet kuris empirinis tyrimas, šis darbas turi tam tikrų ribotumų, kurie gali turėti įtakos rezultatų interpretacijai bei jų pritaikomumui.

1. Duomenų šaltinis

Pagrindinis tyrimo duomenų šaltinis – *Oxford Abstracts* duomenų bazė – kur tyrėjai buvo suteikta prieiga tik prie 13-ajai ESWRA konferencijai pateiktų pranešimų santraukų. Tyrėjai nebuvo prieinama informacija apie visą tyrimo eigą, publikacijas ar rezultatus. Duomenys buvo pagrįsti santraukose pateikta informacija, kuri dažnai yra labai lakoniška. Tai galėjo riboti galimybes tiksliai nustatyti, pvz., tyrimo metodologiją ar pagrindinę tematiką.

2. Subjektyvus kodavimas bei klaidų tikimybė

Nors buvo stengtasi užtikrinti nuoseklią ir aiškią kodavimo sistemą, kai kurių kintamųjų (pvz., tyrimo metodologija, tematika, klientų grupės) interpretacija galėjo būti šiek tiek subjektyvi. Pranešimų santraukose ne visada aiškiai įvardyta informacija apie tyrimo pobūdį ar objektą, todėl reikėjo priimti sprendimus remiantis turimais fragmentais. Be to, dėl itin didelio koduojamų duomenų kiekio (per 600 pranešimų santraukų) ir intensyvaus rankinio darbo, egzistuoja žmogiškosios klaidos tikimybė – tam tikri duomenys galėjo būti interpretuoti netiksliai ar klaidingai pažymėtas rodiklis. Tai neišvengiama, kai vienas tyrėjas atlieka plataus masto turinio analizę.

3. Tik vienos konferencijos duomenys

Tyrimas buvo paremtas tik vienos – 13-osios – ESWRA konferencijos pranešimais.

Nors tai buvo reprezentatyvus pavyzdys, jis neatspindi visų socialinio darbo tyrimų tendencijų per laiką ar kituose kontekstuose. Dinamai atskleisti reikėtų atlikti panašius tyrimus kelių metų laikotarpyje.

4. Nežinomi vertinimo kriterijai

Nors pranešimų atranka į konferenciją buvo vykdoma akluoju būdu, tyrėjai nebuvo prieinami konkretūs recenzentų vertinimo kriterijai ar komentarai. Todėl nebuvo įmanoma tiksliai įvertinti, kas lėmė pranešimo atrankos sėkmę arba nesėkmę – ar tai buvo turinio kokybė, struktūra, atitikimas temai, ar kiti nežinomi veiksniai.

.

5. Netiesioginiai ryšiai tarp kintamųjų

Naudoti statistiniai testai (pvz., χ^2) leido nustatyti, ar tarp tam tikrų kintamųjų egzistuoja reikšmingi ryšiai, tačiau jie neleidžia nustatyti priežastinių priklausomybių. Todėl bet kokie pastebėti ryšiai tarp regiono, lyties ar tematikos bei atrankos rezultatų turi būti vertinami atsargiai, kaip indikacijos, o ne kaip galutiniai paaiškinimai.

IŠVADOS

Atlikta 13-osios Europos socialinio darbo mokslų asociacijos (ESWRA) konferencijai pateiktų pranešimų analizė atskleidė socialinio darbo mokslo tyrimų tendencijas, kurios leidžia giliau suprasti socialinio darbo mokslo geografinius, teminius ir metodologinius prioritetus, taip pat atkreipti dėmesį į atrankos proceso aspektus. Remiantis gautais rezultatais darytinos šios išvados:

1. Tarp pateikusių pranešimus konferencijai dominuoja Šiaurės ir Vakarų Europos mokslininkai, tuo tarpu Rytų Europos, Azijos ir Afrikos regionai atstovaujami minimaliai arba jų atstovų pranešimai iš viso nebuvo atrinkti į konferenciją. Šis geografinis disbalansas galimai susijęs ne vien su skirtinga socialinio darbo profesijos ir veiklos raida skirtinguose regionuose, bet ir su kalbiniais aspektais, pvz., ribotomis anglų kalbos žiniomis Rytų Europoje, Afrikoje. Taip pat įtakos gali turėti skirtingi finansiniai ir organizaciniai resursai, kuriais skirtinguose regionuose disponuoja mokslininkai ir mokslininkės.
2. Nustatyta, jog mokslininko, pateikusio pranešimą nurodyta šalis/regionas turi statistiškai reikšmingą sąsają su atrankos į konferenciją sėkme. Tai leidžia daryti prielaidą, kad egzistuoja sisteminiai skirtumai, galintys daryti įtaką ne tik pateikimo procesui, paraiškų kokybei, bet ir atrankos sėkmei – pavyzdžiui, dėl kalbos barjero, išteklių prieinamumo ar skirtingų akademinių standartų.
3. Nors visų konferencijai pateiktų paraiškų mokslininkų gretose buvo bemaž tris kartus daugiau moterų mokslininkių nei vyrų, statistinės analizės dėka nustatyta, kad pateikusiojo pranešimą konferencijai lytis arba tiksliau lyčių balansas prie

pranešimo dirbusių mokslininkų tarpe neturėjo įtakos atrankos sėkmei, kas leidžia pagrįstai manyti, jog ESWRA atrankos praktika yra orientuota į turinio kokybę ir atitinka lyčių lygybės principus. Kita vertus rezultatai rodo, kad konferencijoje atsovaujami moksliniai tyrimai daugiausiai yra įgyvendinami moteriškos lyties mokslininkų.

4. Empirinių tyrimų dominavimas rodo socialinio darbo mokslo empirinį pobūdį ir orientaciją į praktinių reiškinių analizę. Net 92.3% visų pranešimų buvo pagrįsti empiriniu tyrimu, o tarp jų itin ryškiai dominuoja kokybiniais metodais grįsti tyrimai (64.1%). Galimai tai reiškia, kad kokybinė metodologija yra labiau tinkama socialinio darbo srities tyrimams nei kiekybinė ar mišri.
5. Nustatyta, jog absoliuti dauguma empirinių tyrimų grįstų pranešimų (net 91.1%) buvo vykdomi nacionaliniu-lokalium lygmeniu. Tarptautinių tyrimų trūkumas rodo, kad tarptautinis bendradarbiavimas tarp mokslininkų ar mokslo institucijų nėra paplitęs. Kita vertus tokie tyrimai reikalauja žymiai didesnių resursų nei lokalūs tyrimai ir tai galima atsakymas, kodėl tarptautiniai lyginamieji tyrimai taip negausiai atstovaujami.
6. Tematiniu požiūriu socialinio darbo tyrimai daugiausiai orientuojasi į klientų tyrimus. Ypač ryškiai išsiskiria dėmesys vaikams, jaunimui ir šeimoms bei prisklausomybės turinčius asmenis.
7. Kiek daugiau nei trečdalis konferencijos pranešimų buvo tiesiogiai susiję su pagrindine konferencijos tema - skaitmenizacija ar 4-osios pramonės revoliucijos problematika. Nors tai sąlyginai nauja tema socialinio darbo kontekste, galima daryti išvadą, kad ji jau aktyviai ir gausiai tyrinėjama socialinio darbo srities mokslininkų.

Apibendrinant galima teigti, kad daugiausia atrankos į konferenciją sėkmę lėmė ne tiek dalyvių aktyvumas teikiant paraiškas, bet paraiškų kokybė, pavyzdžiui, Suomija ir Australija pateikė sąlyginai mažiau pranešimų, tačiau pasižymėjo itin aukštais atrankos sėkmės rodikliais. Tai rodo, kad aukšta turinio kokybė, teminis aktualumas bei tyrimų išbaigtumas yra reikšmingi veiksniai, lemiantys sėkmę atrankoje.

PASIŪLYMAI

Atsižvelgiant į tyrimo išvadas, galima teigti, kad stiprioji ESWRA konferencijos pusė yra dėmesys pranešimų kokybei, nešališkumas lyties atžvilgiu bei plati geografija. Tačiau silpnesnė pusė yra geografinio atstovavimo disbalansas. Panašu, kad tai labiau Šiaurės ir Vakarų Europos bei Izraelio mokslininkų konferencija, kurioje kiti regionai atstovaujami gerokai mažiau. Tyrimo rezultatai rodo, kad nors kiti regionai atstovaujami mažiau, tai nereiškia, kad jų pateikiami pranešimai yra menkesnės kokybės. Todėl siūlytina, kad ESWRA asociacija atliktų papildomus tyrimus, leidžiančius identifikuoti mažesnio regionų atstovavimo priežastis ir, esant galimybei, daryti pokyčius, siekiant didesnio regionų atstovavimo balanso.

Vienas iš ESWRA tikslų yra dirbti su tarptautiniais socialinio darbo tyrėjų tinklais bei kurti naujus Europoje ir aktyviai skatinti ryšius tarp Europos ir platesnių tarptautinių mokslinių tyrimų tinklų. Visgi šio tyrimo rezultatai atskleidė, jog vos 8,9% visų konferencijai pateiktų empirinių tyrimų buvo tarptautiniai-lyginamieji, o dominavo lokalaus pobūdžio tyrimai. Panašu, kad ESWRA gali dar labai daug nuveikti socialinio darbo mokslininkų ir socialinio darbo tyrimų tinklinimo linkme.

LITERATŪRA

Bagdonas, A. (2001). Socialinis darbas Lietuvoje: raidos, praktikos ir akademinių aspektai.

Banks, S., Campbell, C., Rogowski, S., & McLaughlin, K. (2020). *Ethics in social work: Responding to COVID-19 and digital innovation*. *Ethics and Social Welfare*, 14(3), 276–292. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1080/17496535.2020.1767941>

Brekke, J. S. (2014). A science of social work, and social work as an integrative scientific discipline: Have we gone too far, or not far enough? *Research on Social Work Practice*, 24(5), 517–523

Deep AI (2025) FreeChatGPT, (sausio 25 d. užklausa) [Didysis kalbos modelis] <https://deepai.org/chat/free-chatgpt>

Dima, G., Meseşan Schmitz, L. ir Şimon, M.-C. (2021). Job Stress and Burnout among Social Workers in the VUCA World of COVID-19 Pandemic. *Sustainability*, 13(13), 7109. DOI: 10.3390/su131371

ECSWR (2016) *European Conference for Social Work Research 2016: Book of Abstracts & Programme Book*. Prieiga per internetą: <https://www.eswra.org/conference/2016/ECSWR%202016%20Conference%20Programme%20Final.pdf> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ECSWR (2017) *European Conference for Social Work Research 2017: Book of Abstracts*. Prieiga per: https://www.ecswr2017.dk/digitalAssets/304/304274_book-of-abstracts-ecswr2017-adk---online-29052017-rightig.pdf [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ESWRA (2015) *European Conference for Social Work Research 2015: Book of Abstracts*. Prieiga per: https://www.eswra.org/documents/ECSWR2015_book.pdf [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ESWRA (2018) *European Conference for Social Work Research 2018: Book of Abstracts*. Prieiga per: <https://www.eswra.org/documents/ECSWR2018.pdf> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ESWRA (2023) *12th European Conference for Social Work Research 2023*. Prieiga per internetą: <https://convegni.unicatt.it/ecswr2023> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ESWRA (2024) *13th European Conference for Social Work Research 2024*. Prieiga per internetą: <https://www.ecswr2024.eu/> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

ESWRA (2025) *14th European Conference for Social Work Research 2025*. Prieiga per internetą: <https://www.ecswr2025.org/> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

European Conference on Social Work Research (2022). *About*. Prieiga per internetą: <https://www.ecswr2022.org/about> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

European Social Work Research Association (2023) *About Us*. Prieiga per internetą: <https://www.eswra.org/about.php> (prieiga 2025 m. sausio 25 d.).

Europos Parlamentas (2022) *Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas*. Prieiga per internetą: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0219_LT.html [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.]

Europos Sąjunga, *Faktai ir skaičiai apie Europos Sąjungą*. Prieiga per internetą: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/facts-and-figures-european-union_lt [žiūrėta: 2025-01-25].

Ferguson, H., Leigh, J., & Goldingay, S. (2022). *Research and the future of social work: Critical international perspectives*. Bristol: Policy Press. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.2307/j.ctv2mtvq8v>

Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (4th ed.). London: SAGE Publications

Gray, M., & Webb, S. A. (2013). *Social work theories and methods* (2nd ed.). SAGE Publications.

Gray, M., Coates, J., & Yellow Bird, M. (Eds.). (2008). *Indigenous social work around the world: Towards culturally relevant education and practice*. Aldershot: Ashgate Publishing.

Kavaliauskienė, V. (2016). Socialinio darbo, kaip pagalbos žmogui profesijos, raidos aspektai. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 15(15), 230–239

Lyons, K. (2003) 'Doctoral studies in social work: exploring European developments', *Social Work Education*, 22(6), pp. 555–564. doi: 10.1080/0261547032000142661.

Lyons, K. (2003). 'Doctoral studies in social work: exploring European developments', *European Journal of Social Work*, 6(2), pp. 211–222.

Mačiulskytė, S. (2011). SOCIALINIŲ PROCESŲ KAITOS VAIDMUO SOCIALINIO DARBO RAIŠKAI LIETUVOJE. *Bridges / Tiltai*, 55(2), 17–34.

Patton, M. Q., McKegg, K., & Wehipeihana, N. (Eds.). (2023). *Evaluative Thinking in Practice: Engaging Thoughtful Evaluation for Learning and Change*. Guilford Press.

Rubin, A. ir Parrish, D. (2010). The Current State of Evidence-Based Practice in Social Work: A Review of the Literature and Qualitative Analysis of Expert Interviews. *Journal of Evidence-Based Social Work*, 7(4), 290–317.

Shaw, I. (2003). 'The centrality of practice: Evaluating social work research', *British Journal of Social Work*, 33(8), pp. 1091–1108.

Shaw, I. (2007). *Is Social Work Research Distinctive?*. Social Work and Society International Online Journal, 5(1). Available at: <https://www.socwork.net/>

Shaw, I. (2012). *Social work research*. SAGE Publications.

Shaw, I. and Norton, M. (2008). *Partnerships in Social Work Research*. London: Whiting & Birch Ltd.

Šumskienė, E., Daunienė, E. ir Žalimienė, L. (sud.) (2021). *Keisti ir keistis – adaptyvioji lyderystė socialiniame darbe*. Mokomoji knyga. [Vilniaus universiteto leidykla].

Taylor, B. J., & Sharland, E. (2015). The Creation of the European Social Work Research Association. *Research on Social Work Practice*, 25(5), 623-627. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1177/1049731514558686>

Tarptautinė socialinio darbo mokyklų asociacija. Visuotinė lietuvių enciklopedija. Prieiga per internetą: <https://www.vle.lt/straipsnis/tarptautine-socialinio-darbo-mokyklu-asociacija/>

TISSA (n.d.) *About TISSA*. Prieiga per internetą: <https://www.tissa.net/en/about> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

Unibuc. (n.d.). Konferencija online apie tyrimus socialinėje pagalba su 564 dalyviais iš viso pasaulio, organizuota UB. Prieiga per internetą: https://unibuc.ro/conferinta-online-despre-cercetarea-in-asistenta-sociala-cu-564-de-participanti-din-toata-lumea-organizata-la-ub/?fbclid=IwY2xjawIDGmZleHRuA2FibQIxMQABHVw5t4j61yumahfRtbgzl9Sjcuw1KPB7NVC7t5QRna17KpYiU8EF9Qv4SA_aem_8lx-3wsiBz8FxTHD6AKRuQ [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

Vilniaus universitetas (2024) *13-oji Europos socialinio darbo tyrimų konferencija*. Prieiga per internetą: <https://www.fsf.vu.lt/mokslas/mokslo-renginiai/28-renginiai/5993-13-oji-europos-socialinio-darbo-tyrimu-konferencija> [žiūrėta 2025 m. sausio 26 d.].

PRIEDAI

1 Priedas. Tyrimo instrumentas, MS Exel darbaknygės lapas nr. 1

v	Santraukos numeris	0	1	2	3
v1.1	vyrų autorių skaičius	skaičius			
v1.2	moterų autorių skaičius	skaičius			
v1.3	subendrintas lyčių koeficientas	0, jei daugiau vyrų ir 1 jei daugiau moterų, 0,5, jei po lygiai			
v2	pateikusiojo šalis	Norway	UK	Izrael	
v3	pranešimo tipas	oral	poster	symposium	workshop
v4	ar pranešimas atrinktas	ne	taip		
v5	ar buvo atliktas empirinis tyrimas	ne	taip		
v6	kokio tipo tyrimas atliktas	kiekybinis	kokybinis	mišrus	
v7	ar tyrimas buvo tarptautinis	ne	taip		
v8	apie ką buvo tyrimas?	paslaugų gavėjus	SD profesionalus, jų gerovę	socialinių darbuotojų rengimą, mokymą	kita (apie paslaugų politiką, organizavimą, institucinį
	jeigu tyrimas buvo apie paslaugų gavėjus, tuomet pildoma 9.1-9.8				
v9.1	vaikai ir jaunimas	ne	taip		
v9.2	šeimoms	ne	taip		
v9.3	pagyvenę	ne	taip		
v9.4	nėjgalūs	ne	taip		
v9.5	priklausomi	ne	taip		
v9.6	krizėje (benamiai, skurstantys, moterys patiriančios smurtą ir pan.)	ne	taip		
v9.7	refugees, ethnic minority	ne	taip		
v9.8	nuteistieji	ne	taip		
v10	ar santrauka į konf. temą (pavadinime ir raktiniuose žodžiuose yra aiški nuoroda į skaitmenizaciją socialiniame darbe/skaitmeninės technologijos/inovatyvios technologijos	ne	taip		

2 Priedas. Tyrimo instrumentas, MS Exel darbaknygės lapas nr. 2

v	v1.1	v1.2	v_bendras	v2_main	v2_region	v2_addition	v3	v4	v5	v6	v7	v8	v9.1	v9.2	v9.3	v9.4	v9.5	v9.6	v9.7	v9.8	v10
3	1	0	0	36	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
4	0	1	1	50	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
5	0	2	1	26	5	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6	1	0	0	29	3	0	0	1	1	1	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
7	0	2	1	51	16	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
8	0	3	1	51	16	44	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
9	0	2	1	51	16	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
11	1	1	0,5	26	5	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
12	1	2	1	26	5	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
13	0	2	1	26	5	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	1	1	50	1	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

3 Priedas. 13-ai ESWRA konferencijai teikusių pranešimus mokslininkų atstovaujamų šalių sąrašas.

NR	LT trump.	Šalis
1	JAE	Jungtiniai Arabų Emyratai
2	ALB	Albanija
3	ARG	Argentina
4	AUT	Austrija
5	AUS	Australija
6	BIH	Bosnija ir Hercegovina
7	BEL	Belgija
8	BRA	Brazilija
9	BTN	Butanas
10	CAN	Kanada
11	CHE	Šveicarija
12	CHN	Kinija
13	CYP	Kipras
14	CZE	Čekija
15	DEU	Vokietija
16	DNK	Danija
17	EST	Estija
18	ESP	Ispanija
19	FIN	Suomija
20	FRA	Prancūzija
21	GEO	Gruzija
22	GRC	Graikija
23	HKG	Honkongas
24	HUN	Vengrija
25	IRL	Airija

26	ISR	Izraelis
27	IND	Indija
28	ISL	Islandija
29	ITA	Italija
30	LTU	Lietuva
31	LUX	Liuksemburgas
32	LVA	Latvija
33	MEX	Meksika
34	NGA	Nigerija
35	NLD	Nyderlandai
36	NOR	Norvegija
37	NZL	Naujoji Zelandija
38	OMN	Omanas
39	POL	Lenkija
40	PRT	Portugalija
41	RO	Rumunija
42	SRB	Serbija
43	SAU	Saudo Arabija
44	SWE	Švedija
45	SVN	Slovėnija
46	SVK	Slovakija
47	TUR	Turkija
48	TWN	Taivanas
49	UGA	Uganda
50	GBR	Didžioji Britanija
51	JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
52	PAR	Pietų Afrikos Respublika